

Парамонова В.Ю.,
Седойкіна Т.М.,
Криволапова О.В.

Свята України

Харків, 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Парамонова В.Ю., Седойкіна Т.М., Криволапова О.В.

СВЯТА УКРАЇНИ

Навчальний посібник для іноземних студентів

Видання 2-е, доповнене

Затверджено
редакційно-видавничою
радою університету,
протокол №1 від 16.01.2019

Харків, НТУ «ХПІ» 2019

ББК 81.2 РУС-96

П 39

УДК 811.161.1: 371.33

Рецензенти: *Краснікова С*, канд. філол. наук, доцент

Н.І. Нагайцева, канд. філол. наук, професор НТУ "ХПІ".

Мета посібника – познайомити іноземних учнів із традиціями, звичаями й культурою України, розширити лексичний запас.

Посібник містить тексти, які описують основні державні й релігійні свята України, систему завдань і вправ і поурочні словники з перекладом на англійську мову.

Навчальний посібник призначений для іноземних студентів просунутого етапу навчання, аспірантів, стажистів.

Парамонова В.Ю., Седойкіна Т.М., Криволапова О.В.

П 39 Свята України: Навчальний посібник для іноземних студентів / – В.Ю. Парамонова, Т.М. Седойкіна, О.В. Криволапова. – 2-е вид., доп. – Харків: НТУ "ХПІ", 2019. – 120 с. – Укр. мова.

ББК 81.2 РУС.-96

© Парамонова В.Ю.
Седойкіна Т.М.
Криволапова О.В.

© НТУ "ХПІ"

ПЕРЕДМОВА

Основною метою посібника є формування в іноземців вмінь читання аутентичних текстів культурологічного характеру, оволодіння країнознавчою інформацією про культуру України, традиції і звичаї українців. Вибір мовного матеріалу визначається програмними вимогами щодо оволодіння іноземними студентами соціально-культурними реаліями країни навчання (України) і включає лексико-граматичний мінімум, необхідний студентам-іноземцям для спілкування в соціально-культурній сфері.

Посібник містить 22 тексти; словники до кожного тексту, що включають нову лексику з перекладом на англійську мову; коментарі та додаткові матеріали до текстів; післятекстові завдання й вправи, спрямовані на засвоєння іноземними студентами загальнолітературної лексики, а також лексики, необхідної для спілкування. Післятекстові завдання припускають кількарізне звертання до текстів, пошук заданої інформації в текстах, репродукцію тексту, творчі завдання.

Посібник адресований іноземним студентам, стажистам, слухачам мовних курсів, які мають початкову підготовку з української мови в обсязі елементарного курсу, та й тим, хто продовжує вивчення української мови в тій або іншій формі.

ЗМІСТ

Новий рік	5
Різдво	13
Щедрий вечір	19
Хрещення	24
День Соборності України	28
День Святого Валентина	31
Міжнародний день рідної мови	40
Масниця	43
Жіночий день	50
Великдень	55
День праці	62
День пам'яті і примирення	65
День матері	70
День вишиванки	74
Трійця	81
День Конституції України	86
День Івана Купала	90
День державного прапора України	95
День Незалежності	98
Сорочинський ярмарок	107
14 Жовтня – потрійне свято в Україні	111
Свято Миколая	116

НОВИЙ РІК

священний – sacred
дух лісів – the spirit of woods
розваги – entertainment
захисник –defender
обряд – ceremony, rite
жертвопринесення – secrifice
вкривати – to cover
вітрина – shop window
багаття – (open-air) fire
християнство – Christianity
витончений – delicate
аромат – smell
передчуття – forefeeling
палиця – stick
мішок – sack
загадати бажання – to make a wish
прикмета – sign

Чудове свято – Новий рік! З Нового року починаються зимові канікули, на Новий рік запалюють різнокольорові веселі вогники ялинок. Це свято казки про Діда Мороза й Снігуроньку. Дід Мороз, новорічна ялинка ... У кожної людини ці слова

пов'язані з добрими спогадами про дитинство. Це мороз і сніг, зимові розваги на повітрі: ковзани, лижі, санчата.

Звичай прикрашати ялинку і запалювати на Новий рік ялинкові вогні прийшов з Німеччини. Для германців ялинка була священною: люди вірили, що в ялинці живе дух лісів, захисник природи. А свічки, що горять, – обряд жертвопринесення цьому духу. У ті далекі часи люди збиралися в зимовому лісі навколо вічнозеленої ялинки, запалювали біля неї багаття і співали, танцювали, веселилися.

У стародавні часи Новий рік святкували 1 березня – як зустріч весни, сонця, тепла. Разом з *християнством* прийшов з *Візантії* і календар. Там рік починався 1 вересня. Тільки після указу *Петра I* Новий рік почали святкувати 1 січня.

Ми звикли до зими. Нам подобається засніжений, мовчазний ліс, поля, вкриті білим чистим снігом. І особливо подобається нарядна ялинка в теплій затишній кімнаті, коли за вікном мороз, а в повітрі танцюють легкі витончені сніжинки.

Новий рік – це найулюбленіше, найоптимістичніше свято, свято надій. Діти чекають Діда Мороза, головного героя свята, подарунків, зимових канікул, а дорослі – радісного й щасливого життя у новому році.

До Нового року всі готуються заздалегідь. У святкові дні місто незвичайне. У вітринах магазинів, на площах і в парках стоять прикрашені ялинки, на вулицях багато людей. Вони поспішають закінчити справи старого року, приготуватися до свята – купити подарунки дітям, рідним, друзям. Але найголовніше – купити красиву ялинку, символ Нового року. Кожен хоче зустрічати Новий рік біля ялинки, тому найбільше людей на ялинкових базарах.

Прикрашати ялинку – це величезне задоволення для дорослих і дітей. Коли в дім з морозу вносять цю лісову красуню, можна вважати, що свято починається. Свіжий аромат ялинки створює радісне передчуття свята. У багатьох домах ялинку прикрашають всією сім'єю. На

ялинці можна побачити різнокольорові кулі, яскраві іграшки й гірлянди, солодкі цукерки, мандарини й горіхи. Але найголовніший сюрприз – під ялинкою. Там подарунки, які приніс Дід Мороз.

Традиційні новорічні герої – Дід Мороз і Снігуронька. Дід Мороз – це казковий старий, що живе в лісі. Ще в стародавні часи слов'янські народи складали легенди про сильного й суворого господаря сніжних лісів і полів, який приносив на землю холод, сніг. У ті часи його боялися і поважали. Добрим Дід Мороз став приблизно 100-150 років тому. Він приносив дітям подарунки в новорічну ніч. Снігуронька – за народними казками – зроблена із снігу дівчина, що ожила.

У святкові дні на вулицях можна побачити старого з бородою, у довгій шубі й шапці, з палицею і великим мішком. Це Дід Мороз, який поздоровляє всіх з Новим роком і дарує подарунки. І поряд з ним його онука Снігуронька.

Новий рік – це родинне свято. Увечері вся родина збирається за святковим столом. Звичайно, за столом згадують усе добре, що було в старому році, проводжають старий рік добрими словами. Ніхто не нудьгує в Новорічну ніч, усі в гарному настрої, тому що є прикмета: якщо Новий рік зустрічаєш у доброму настрої, тоді весь рік буде щасливим.

О 12 годині ночі люди піднімають келихи шампанського, поздоровляють

один одного з Новим роком, з новим щастям, бажають рідним і друзям здоров'я, успіхів у новому році, дарують подарунки. Кажуть, якщо загадати бажання, доки б'є годинник, воно обов'язково здійсниться.

Коментар до тексту

Християнство – одна зі світових релігій

Візантія – держава VI – XV ст. на території Балканського півострова

Столиця – Константинополь

Петро I – російський цар 1682–1725 роки

I. Вправи

1. Трансформуйте дієслівні словосполучення в іменникові.

Зразок: святкувати Новий рік → святкування Нового року

складати легенди →

прикрашати ялинку →

виконувати бажання →

побажати здоров'я →

поздоровляти друзів →

кататися на ковзанах →

передчувати свято →

ворожити в новорічну ніч →

3. Напишіть, від яких іменників утворені дані прикметники.

Зразок: радісне життя ← радість

зимовий ліс ←

ялинкові вогні ←

нарядна ялинка ←

затишна кімната ←

щасливе життя ←

святкові дні ←

лісова красуня ←

традиційні герої ←

4. Скажіть, від яких слів утворені складні слова. Знайдіть в тексті речення з цими словами.

новорічні подарунки

різнокольорові вогні

вічнозелена ялина

багатолюдні місця

жертвопринесення духам

5. Від прикметників утворіть прислівники.

Зразок: святковий → святково

чудовий →

радісний →

щасливий →

красивий →

нарядний →

незвичайний →

солодкий →

затишний →

теплий →

холодний →

чистий →

легкий →

витончений →

далекий →

довгий →

сильний →

багатолюдний →

6. Знайдіть у тексті однокореневі слова до даних слів:

сніг

свято

ялинка

зима

подарунок

7. Знайдіть у тексті означення до слів:

день

свято

ялинка

сніжинка

сніг

8. Знайдіть продовження речення. Використовуйте словосполучення для довідок.

1. Новий рік – це свято ... 2. Символи Нового року – ... 3. Звичай прикрашати ялинку і запалювати вогні ... 4. Раніше у стародавні часи ... 5. Діти чекають Діда Мороза, який ... 6. У новорічну ніч вся родина ... 7. Є прикмета – ... 8. Говорять, якщо загадати бажання, доки б'є годинник, ...

Словосполучення для довідок: збирається за святковим столом; казки про Діда Мороза і Снігуроньку; ялинка, Дід Мороз та його онука Снігуронька; якщо Новий рік зустрічаєш у доброму настрої; тоді весь рік буде щасливим; приносить подарунки; Новий рік святкували 1 березня – як зустріч весни, сонця, тепла, воно обов'язково здійсниться; прийшов з Німеччини.

II. Питання і завдання

1. Дайте відповіді на питання.

- 1) Коли в Україні святкується Новий рік?
- 2) Що є символом новорічного свята?
- 3) Хто головний казковий герой цього свята?
- 4) Як в Україні святкують Новий рік?

2. Розкажіть, як святкують Новий рік у вас на батьківщині.

- 1) Коли ви відзначаєте Новий рік?
- 2) Яка погода буває напередодні Нового року?
- 3) Як люди готуються до свята у вашій країні?
- 4) Як поздоровляють з Новим роком?
- 5) Чи є у вас звичай прикрашати ялинку або якесь дерево чи гілку?
- 6) Чи є у вас казкові герої, що нагадують Діда Мороза й Снігуроньку?
- 7) Які подарунки найчастіше дарують на Новий рік у вашій країні?
- 8) Який подарунок ви хотіли б одержати?

3. Напишіть поздоровлення з Новим роком вашим батькам, другові (подрузі).

4. Прочитайте новорічні вірші й загадки.

Як цей білий цукор зветься,

Що із хмар в зимі трясеться? (сніг)

В небі хмарка пролітала, білий пух розсипала,
він на землю міцно ліг, називають його ... (сніг).

Прозорий, як скло, не вставиш у вікно (лід)

Восени не в'яне, а взимку не вмирає. (ялинка)

Хто малюнок на вікні
Уночі зробив мені (мороз)

Сніг на полях
Лід на річках.
Метелиця гуляє.
Коли це буває? (узимку)

Росте вона зимою
Донизу головою
Тоненькою,
Прозорою,
Біло-голубою (бурулька)

З Новим роком! (І.Франко)

З Новим роком, браття милі,
В новім щасті, в новій силі
Радісно вітаю вас
І бажаю, щоб в здоров'ю,
В мирі, з братньою любов'ю,
Відтепер ішов нам час.
Щирій праці Бог допоможе!
Дай вам Боже все, що гоже!

Реве, свище завірюха (Т.Шевченко)

Реве, свище завірюха,
По лісу завило,
Як те море, біле поле
Снігом покотилось.

РІЗДВО

Різдво – Christmas

переконання – conviction

служба (в церкві) – service

напередодні – on the eve

щедре пригощання – generous treat

блюдо – dish

кривдити – to offend

скоювати вчинок – to commit an action, to act

грубий – rude

прикмета – sign

примирення – reconciliation

гріх – sin

бідняк – poor man

жебрак – beggar

накопичити – to save up

ворожіння – fortune-telling

ворота – gate

вірити – to believe

привітний – kind

сподіватися – to hope

День народження Ісуса Христа вже більше 2000 років відзначають мільйони людей з різним кольором шкіри й різних політичних переконань. Об'єднує їх одне – віра в Ісуса Христа.

Святкується Різдво 7 січня (25 грудня Різдво відзначають католики). Цього дня у святої *Діви Марії* народився син Ісус Христос. Коли народився Ісус Христос, в небі засвітилася нова зірка.

Різдво – одне з головних християнських свят: з цього дня починається відлік життя Ісуса Христа. Християни вірять, що Бог послав у цей світ свого сина Ісуса Христа, щоб врятувати людство від гріхів.

В Україні напередодні Різдва наступає тихий морозний вечір, яскраво світить місяць. Цей вечір називають Святвечір.

До святкування Різдва готуються сорокаденним постом. Під час цього поста не можна їсти м'ясо і молочні продукти, скоювати погані вчинки, бути грубим і злим. У Святвечір до появи в небі першої зірки нічого не можна їсти.

Пізно вночі починається різдвяна служба в церкві, яка закінчується о 5 годині ранку. Церкву прикрашають ялиновими гілками, а в будинках ставлять ялинки.

Як готуються до цього свята в Україні? До свята люди дарують один одному подарунки. Господиня готує щедре пригощання для сім'ї і гостей. Найважливішими стравами на різдвяне свято є *кутя* і *узвар*.

У Святвечір люди особливо уважні один до одного. Кривдити будь-кого цього дня – дуже великий гріх. Різдво, що наближається, несе любов і примирення. Всі прагнуть бути добрими, пригощати знайомих і незнайомих. На сільських вулицях можна зустріти хлопців й дівчат, що співають *колядки*.

Коляда, коляда!

Прийшла коляда

Напередодні Різдва:

Ми ходили, ми шукали

Коляду святу

По всіх дворах,

По всіх провулочках ...

Хлопці і дівчата заходять у кожний дім і співають колядки. У кінці своєї пісні колядники поздоровляють господарів з початком свята, бажають господарю накопичити багато грошей, а господині частіше пекти пироги і зустрічати гостей. *Колядники* не забувають і про себе, співаючи жартівливі пісні:

*Щедрик, ведрик!
Дайте вареник,
Жменьку кашки,
Кільце ковбаски!
Господар з господинею!
Злізайте з печі,
Запалюйте свічки,
Відкривайте скриньку,
Виймайте п'ятачок,
Дай бог тому,
Хто в цьому дому!*

Привітні господарі негайно виносять що-небудь колядникам, які складають подарунки у свій мішок.

*Коляда прийшла –
Нове Різдво принесла!
Коляда, коляда!
Подавай пирога.*

Різдво не буває без ворожінь. Дівчата сподіваються дізнатися, коли вони вийдуть заміж і яким буде їх наречений. Ось як ворожать у селах дівчата: знімають з лівої ноги **черевик** і кидають його за ворота. В який бік обернеться черевик, звідти й прийде наречений.

З Різдва починаються святкові дні, які називаються Святками. Вони тривають до 19 січня. Свято Різдва дає людям надію на краще майбутнє.

Коментар до тексту

Діва Марія – мати Ісуса Христа

кутя – страва з маку, меду й горіхів

узвар – компот з сухих фруктів

колядка – обрядова пісня

колядник – людина, що співає колядки

черевик – стара назва взуття

I. Вправи

1. Напишіть, від яких іменників утворені прикметники у даних словосполученнях:

Зразок: сільські вулиці ← село

християнське свято ←

політичні переконання ←

різдвяна служба ←

жартівні пісні ←

святкові дні ←

морозний вечір ←

молочні продукти ←

2. Напишіть означення до слів.

переконання –

піст –

зірка –

галузь –

частування –

прикмета –

свято –

3. Вставте потрібне дієслово, використовуючи слова для довідок.

1) Вечір напередодні Різдва ... Святвечір. 2) Пізно вночі ... служба в церкві, що ... о 5 годині ранку. 3) До свята люди ... один одному подарунки. 4) У цей день у святої Діви Марії ... син Ісус Христос. 5) Колядники ... господарів з початком свята. 6) Господарці колядники бажають частіше ... пироги і ... гостей. 7) Святки ... до 19 січня. 8) Під час поста не можна ... погані вчинки. 9) На Різдво господарки ... щедре частування для сім'ї і гостей.

Слова для довідок: поздоровляти, робити, починатися, народитися, готувати, називатися, пекти, тривати, частувати, закінчуватися, дарувати.

4. Напишіть словосполучення, відкриваючи дужки.

Вечір напередодні (чого?) ... (Різдво); прикрашати (що?) ... (дім) (чим?) ... (ялинові гілки); починається відлік (чого?) ... (земне життя Ісуса Христа); врятувати людство (від чого?) ... (гріхи); пригощати (кого?) ... (знайомі); частувати (кого?) ... (гості); не робити (чого?) ... (погані вчинки); поздоровляти (кого?) ... (господарі) (з чим?) ... (свято)

5. Знайдіть спільний корінь і допишіть рядки з однокореневими словами. На які питання відповідають ці слова? Складіть з ними речення.

поєднувати, об'єднаний, ...

святкувати, свято, ...

християнин, християнський, ...

6. Від даних дієслів утворіть іменники.

Зразок: частувати – частування

святкувати –

пригощати –

переконувати –

поєднувати –

обіцяти –

8. Знайдіть у тексті речення з даними словосполученнями. Складіть свої речення з цими словосполученнями.

засвітилася зірка

готувати щедре частування

бути уважним один до одного

II. Питання і завдання

1. Дайте відповіді на питання.

- 1) Коли в Україні відзначають Різдво?
- 2) Чому ми відзначаємо це свято?
- 3) Як називається вечір напередодні Різдва?
- 4) Як люди готуються до свята?
- 5) Які страви обов'язково готують на Різдво в Україні?
- 6) Як відзначають це свято в Україні?
- 7) Як називаються дні після Різдва?

© Poterichko

ЩЕДРИЙ ВЕЧІР

дохристиянські часи – pre-christian time

сповістити – announce

справити гостини – visit smb.

прагнути – strive

віншувальні пісні – congratulatory songs

оселя – home

худоба – cattle

дух – spirit

предки – ancestors

переодягатися – change clothes

обрядовий – ritual

вбрання – dress

коза – goat

чорт – devil

маска – mask

висловлювати – express

побажання – wishes

сценка – sketch

світати – dawn

посівати – sow

зерно – seed

Щедрий вечір (свято Маланки) – вечір 13 січня напередодні Нового року за старим стилем. Його святкують із дохристиянських часів.

За легендою, Маланка-Вода приходить на щедрий вечір разом з Василем-Місяцем аби сповістити господарів про свята та справити гостини, які

в народі називають гостини Маланки. Вважають: як почнеш рік, так він і минатиме. Тому до зустрічі Нового року завжди прагнули припасти якомога більше продуктів, щоб святковий стіл був особливо щедрий.

В Україні переддень Нового року називали Щедрим вечором, вітальників, що ходили з поздоровленнями, – щедрувальниками, а віншувальні пісні – щедрівками. Господар ретельно прибирав всю оселю, вичищав і добре годував домашню худобу, а господиня готувала все необхідне для Щедрої вечері: святкові страви і чистий одяг для родини. Люди вважали, що цього вечора з неба сходять Щедрий бог, оглядає все господарство і входить до хати. Там його зустрічають духи предків, які вже з Святого вечора перебувають в оселі.

На Старий Новий рік хлопці "водять Маланку" та ходять із "козою". Зазвичай один неодружений хлопець переодягається в жіноче вбрання й стає "Меланкою", і навпаки, дівчина або жінка – у чоловіче вбрання, як образ "Василя". Серед діючих осіб – дід, баба, коза, чорт. В масках і обрядових

костюмах переодягнені щедрувальники ходять від хати до хати, висловлюють добрі побажання, веселять танцями, жартівливими сценками, щедрують.

Наступного дня, 14 січня – щойно починає світати, хлопці йдуть посівати. Завітавши до хати, посівальник сіє зерном і вітає всіх із Новим роком:

Сієм, вієм, посіваєм,

З Новим роком вас вітаєм!

На щастя, на здоров'я, на Новий рік,

Щоб вам вродило краще, ніж торік!

Коноплі під стелю, а льон до коліна,

Щоб вам, господарі, голова не боліла!

Будьте здорові з Новим роком та з Василем!

Дай, Боже!

Коментар до тексту

Щедрування – давній український звичай новорічних обходів, під час яких групи щедрувальників піснями славлять господарів, бажають їм здоров'я і достатку, за що отримують винагороду. Щедрування супроводжується магічними діями, музикою, піснями, танцями, обрядовими іграми в масках. На більшій території України щедрує зазвичай молодь.

Щедрівки – старовинні українські обрядові новорічні пісні, що виконуються 13 січня напередодні Старого Нового року:

*Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка,
Стала собі щебетати,
Господаря викликати:
– Вийди, вийди, господарю,
Подивися на кошару,
Там овечки покотились,
А ягнички народились.
В тебе товар весь хороший,
Будеш мати мірку грошей.
Хоч не гроші, то полова,
В тебе жінка чорноброва.
Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка...*

I. Дайте відповіді на запитання.

1. Коли наступає Щедрий вечір?
2. Чому Щедрий вечір називають святом Маланки?
3. Чому вечір напередодні Нового року називають щедрим?
4. Хто такі щедрувальники?
5. Що таке щедрівки?
6. Що люди роблять у цей вечір?
7. Що роблять вранці 14 січня?

II. Вправи

1. Знайдіть у тексті однокореневі слова до даних слів:

Щедрий, ...

свято, ...

господар, ...

2. Знайдіть у тексті означення до слів:

вечір

страви

вбрання

побажання

3. Знайдіть продовження речення. Використовуйте словосполучення для довідок.

1. Свято Маланки це – вечір ... 2. Щедрувальники ходять від хати до хати, ...
3. Неодружений хлопець переодягається ... 4. Щойно починає світати, ... 5. До зустрічі Нового року завжди прагнули припасти якомога більше продуктів, ...

Словосполучення для довідок: в жіноче вбрання, 13 січня напередодні Нового року, хлопці йдуть посівати, щоб святковий стіл був особливо щедрий, висловлюють добрі побажання.

4. Трансформуйте дієслівні словосполучення в іменникові.

Зразок: святкувати Новий рік → святкування Нового року

поздоровляти зі святом →

готувати вечерю →

перебувати в оселі →

висловлювати побажання →

прагнути добра →

побажати здоров'я →

виконувати пісні →

вітати зі святом →

5. Знайдіть у тексті речення з даними словосполученнями. Складіть свої речення з цими словосполученнями.

ходили з поздоровленнями

святкові страви

висловлюють добрі побажання

починає світати

завітавши до хати

ХРЕЩЕННЯ

обряд – rite, ceremony

напередодні – on the eve

зоря – dawn

квасоля – beans

капуста – cabbage

церква – church

урочиста служба – solemn service

освятити – to sanctify

колодязь – well

купання – bathing

сприяти – to promote

зцілення – healing

ополонка – ice hole

занурення – diving

молитва – pray

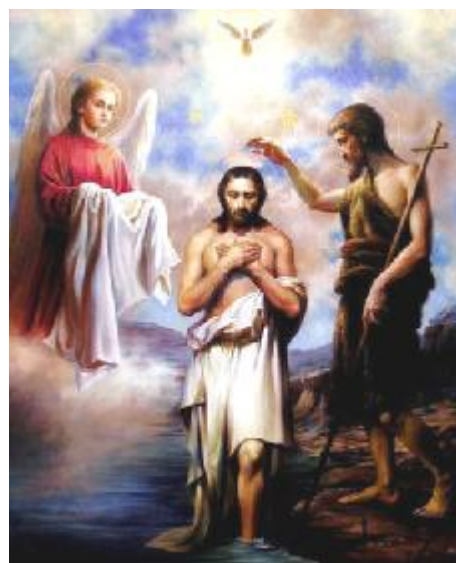
повір'я – belief

застудитися – to catch a cold

голуб – dove

Хрещення Господнє, або Богоявлення – велике релігійне свято, яке християни відзначають 19 січня щороку. Це одне з найбільш шанованих свят у *Православ'ї*.

Із Хрещенням Господнім пов'язують хрещення в Йордані Христа. Коли Ісус Христос досяг 30-річного віку, він прийняв хрещення від Івана Хрестителя в річці Йордані. Коли вийшов на берег – з небес почувся голос Бога-Отця, який

назвав Ісуса своїм Сином. І на нього зійшов Святий Дух в образі голуба. Звідси ще одна назва свята – Богоявлення. Православні та греко-католики вважають, що саме це свято засвідчує таїнство Святої Трійці. Адже в цей день, за християнським вченням, з'явився Бог у трьох іпостасях: Бог Отець – в голосі, Син Божий – у плоті, Дух Святий – у вигляді голуба.

Інша назва – Свято Водохреща – увібрало в себе багато **язичницьких** і **християнських** обрядів, центральне місце серед яких займали обряди, пов'язані з водою.

Напередодні Водохреща віруючі люди нічого не їдять. Сідають вечеряти, коли засяє вечірня зоря. На столі обов'язково мали бути 12 страв – **кутя**, борщ, риба, гриби, **вареники** з квасолею та капустою, картопля, **узвар**. Після закінчення Святої вечері родина йшла до церкви на урочисту службу.

Головна традиція свята – водосвяття. У день Хрещення святять воду у всіх церквах, а також освячують річки, ставки та озера – в них прорубується ополонка, в яку священнослужителі опускають хрест.

Ще одна важлива традиція на Водохреща – купання. Здавна вважається, що купання на Водохреща сприяє зціленню від різних недуг. Священики та віряни йдуть до заздалегідь прорубаної ополонки як символу річки Йордан. Після того, як священник освятить воду в ополонці, триразово занурюючи хрест, запалюючи вогонь і читаючи молитву, бажаючи занурюються у воду з головою три рази, хрестяться і вимовляють молитву. Є повір'я, що в хрещенській воді неможливо застудитися. Тому купаються навіть діти.

За переказами, коли Ісус прийняв хрещення, з небес в образі голуба зійшов до нього Святий Дух. Тому свято за звичаєм закінчується випусканням голубів.

Коментар до тексту

Православ'є – один з напрямків християнства

Християнство – світова релігія

Язичництво – дохристиянська релігія

кутя – страва з маку, меду й горіхів

узвар – компот з сухих фруктів

вареники – українська національна страва у вигляді відвареного тіста і начинки з картоплі, м'яса, грибів, овочів, фруктів, ягід та сиру

Йордан – річка в Західній Азії, де хрестили Ісуса Христа

I. Вправи

1. З яких слів утворені дані складні слова:

богоявлення –

новорічний –

Водохреща –

водосвяття –

священнослужитель –

триразове –

2. Закінчіть речення.

1) Сідають вечеряти, коли засяє ...

2) Особливу роль у святі Хрещення відіграє ...

3) На столі мали бути 12 страв ...

4) Після закінчення Святої вечері родина йшла ...

5) Купання на Водохреща сприяє ...

3. Знайдіть у тексті означення до слів:

Хрещення –

свято –

кутя –

вечір –
служба –
традиція –
вода –
зоря –

4. Знайдіть спільний корінь і допишіть рядки з однокореновими словами. На які питання відповідають ці слова? Складіть з ними речення.

Християнство, Христос, ...

вечеряти, вечір, ...

освятити, святий, ...

II. Дайте відповіді на запитання

1. Які ще є назви у свята Хрещення?
2. Чим відрізняється це свято від інших зимових релігійних свят?
3. Коли відзначають свято Хрещення?
4. Що віруючі люди роблять напередодні свята?
5. Коли можна сідати вечеряти?
6. Скільки страв мало бути на столі?
7. Які традиції існують на Водохреща?

ПРИКМЕТИ НА ВОДОХРЕЩА

- * Сни в Водохресну ніч вважалися віщими.
- * Великий сніг у цей день віщує хороший врожай. Ясний день, навпаки, обіцяв неврожайний рік і посушливе літо.
- * Якщо на Водохреща дерева вкриті інєєм, навесні намагалися сіяти озиму пшеницю в цей же день тижня – тоді врожай буде багатим.
- * Якщо на Водохреща був повний місяць, то очікували повінь навесні.
- * Людину, яка охрестилася на Водохреща, супроводжуватиме щастя все життя.
- * Добрий знак – якщо у цей день обговорюють майбутнє весілля. «Хрещенське рукостискання – до щасливої сім'ї».

ДЕНЬ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ

склад – composition

договір – agreement

проголосити – to proclaim

підписати – to sign, subscribe

злука – reunion

лунати – to sound

єдність – unity

втілення – embodiment

стан – state

вплинути – to affect

недовіра – mistrust

захопити – to occupy

вишикуватися – to line up

ланцюг – chain

відповідно – accordingly

У січні 1918 року була утворена Українська Народна Республіка (УНР), а

на територіях, що входили до складу Австро-Угорської імперії, була утворена Західноукраїнська Народна Республіка (ЗУНР). У грудні 1918 року лідери двох держав у Фастові підписали договір.

Століттями розірваний український народ визволився з неволі – Лівобережна Україна вийшла з Російської, а Правобережна – з Австро-Угорської імперій – і возз'єднався на своїй землі в єдиній Українській державі. 22 січня 1919 року цей договір, що ввійшов в історію як Акт Злуки – акт об'єднання українських земель, був проголошений у Києві на Софійській площі.

«Відтепер зливаються віками відділені одна від одної частини України –

Галичина, Буковина, Закарпаття і придніпрянська Україна – в одну Велику Україну. Сповнилися відвічні мрії, для яких жили й за які вмирали найкращі сини України. Віднині є тільки одна незалежна Українська Народна Республіка. Віднині український народ, звільнений могутнім поривом власних сил, має змогу об'єднати всі зусилля своїх синів для створення нероздільної незалежної Української Держави на добро і щастя українського народу», – пролунало 22 січня 1919 року на Софійському майдані в Києві. Уперше за 600 років цей акт став реальним кроком до об'єднання українських земель, що вплинув на подальші національно-політичні процеси в Україні.

Це державне свято символізує єдність українських земель. І хоча тоді державі не вдалося зберегти єдність і незалежність, Акт Злуки став реальним втіленням вікової мрії українців про свою суверенну соборну національну державу.

Незважаючи на те, що Акт Злуки 1919 року виявився декларативним, ідея соборності продовжувала жити. 22 січня 1990 року мільйони українців вишикувалися в живий ланцюг від Києва до Львова, відзначаючи День Соборності.

День Соборності відзначається відповідно до указу Президента України від 22 січня 1999 року. День Соборності – це нагадування про те, що сила нашої держави – в єдності українських земель.

І. Вправи

1. Закінчіть речення.

1. День Соборності символізує ... 2. Українська Народна Республіка (УНР) була утворена на територіях ... 3. Український народ має змогу ... 4. 22 січня 1990 року мільйони українців вишикувалися ... 5. День Соборності відзначається ...

Словосполучення для довідок: 22 січня 1999 року; єдність українських земель; в живий ланцюг від Києва до Львова; що входили до складу Австро-Угорської імперії; об'єднати зусилля для створення нероздільної незалежної Української Держави.

2. Трансформуйте дієслівні словосполучення в іменникові.

Зразок: створити державу → створення держави

утворити республіку →

об'єднати землі →

захопити Київ →

втілити мрію →

проголосити акт →

підписати договір →

звільнити народ →

II. Дайте відповіді на запитання

1. Коли відзначається День Соборності України?
2. Що таке Акт Злуки?
3. Коли і де був проголошений Акт Злуки?
4. Що символізує День Соборності України?
5. Як українці відзначили цей день у 1990 році?

ДЕНЬ СВЯТОГО ВАЛЕНТИНА

відзначати – to celebrate
оповитий – surrounded
таємниця – secret
походження – origin
прихильник – admire
закоханий – in love
розцінювати – to regard
погляд – view
варто – worth
дізнатись – to find out
виникати – to originate
до речі – by the way
згадувати – to recall
піклуватись – take care
давньоримський – ancient roman
забороняти – to prohibit
заборони – prohibition
одружуватися – to marry
вважати – to consider
відданіше – more faithful
служити – to serve
священник – priest
всупереч – against all odds
вінчати – to be married
вінчання – wedding in church
засудити – to judge
стратити – to execute
страта – execution

в'язниця – jail
наглядач – warden
сподобатись – to like
наважитись – to dare
небайдужий – not indifferent
зізнання – confession
неймовірний – incredible
пов'язувати – to connect
вірити – to believe
віра – faith
патрицій – patrician
незважаючи – despite of
посада – position
таємний – secret
слуга – servant
звертати в віру – to convert in religion
спіймати – to catch
завдяки – thanks to
уникати покарання – to avoid punishment
намагатися – to try
зменшити – to decrease
страждання – suffering
сліпий – blind
напередодні – on the eve
освячений – consecrated
прозріти – to see the light
здогадуватися – to guess
льодяник – candy
суджений – betrothed
богиня – Goddess

наступати – to step on
кущ – bush
горіхи – nuts
насолоджуватись – to enjoy
мальовничий – picturesque
молодята – newlyweds
заручини – engagement
штраф – tax
привід – occasion

День святого Валентина, який щорічно відзначають 14 лютого, оповитий різними таємницями та легендами його походження. Одні прихильники свята закоханих надають романтичного значення цьому дню, інші ж – розцінюють його лише з комерційних поглядів. Проте все ж варто дізнатись, як виникло свято Всіх закоханих та які воно має традиції.

Виявляється, традиція відзначати День святого Валентина саме 14 лютого існує вже понад півтори тисячі років. До речі, спочатку про Святого Валентина згадували як про особу, яка допомагала і піклувалася про інших. Існує декілька версій щодо появи свята.

За однією версією давньоримський імператор Клавдій II заборонив молодим військовим одружуватися, вважаючи, що так чоловіки будуть відданіше служити своїй країні.

Але священик Валентин всупереч суворим заборонам продовжував вінчати закохані пари. Імператор дізнався про порушення наказу і засудив священика до страти.

Перебуваючи у в'язниці, молодий священик закохався у гарну доньку наглядача. Дівчині він також сподобався, але повідомити про свої почуття вона не наважувалася. Про те, що хлопець небайдужий до неї, вона дізналася тільки після його смерті. У ніч на 14 лютого закоханий Валентин написав молодій дівчині щире зізнання і підписав його як «Твій Валентин», а вранці хлопця

стратили. На пам'ять про коханого у дівчини лишився тільки його лист. Саме з цим неймовірним коханням пов'язують і появу Дня всіх закоханих, і звичай дарувати валентинки. Вважається, що саме з цього часу бере початок традиція писати в День святого Валентина листівки – «валентинки».

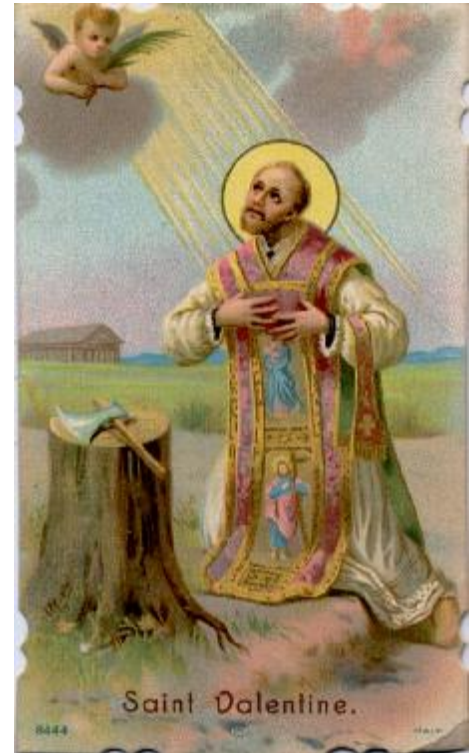
Якщо вірити іншій легенді, то День Святого Валентина виник як пам'ять про римського патриція Валентина. Незважаючи на високу посаду, він був таємним християнином і всіх своїх слуг звертав в нову віру і іноді проводив вінчання.

Одного разу його спіймали, коли він проводив вінчання. Звичайно, завдяки своєму статусу Валентин міг уникнути кари, а от інші двоє ні. Валентин намагався хоч якось зменшити їхні страждання і почав надсилати їм серця, які символізували християнську любов. Передавала ці листи сліпа дівчина. Напередодні страти Валентин зумів умовити варту забрати його життя взамін на тих, кого мали стратити. Останнє, що він зробив – це передав сліпій дівчині лист, який був освячений. І завдяки йому дівчина прозріла.

День всіх закоханих відзначають у багатьох країнах. Своім святом його вважають всі, у кого в серці живе любов.

Французи дарують квіти, цукерки, прикраси і, звичайно ж, валентинки у формі серця! До речі, листівки у Франції не прийнято підписувати, адресат має сам здогадатися, хто автор листа. Цього дня всі столики в кафе і ресторанах заброньовані. Так, вечеря при свічках – невід'ємна частина французького 14 лютого.

В Америці за традицією дарують коханим марципани, троянди, шоколад і різнокольорові льодяники. На честь Дня Святого Валентина багато американців

влаштовують святкову вечерю, танцювальну або приватну вечірку у себе вдома.

В Японії чоловіки дарують жінкам шоколадні фігурки, а жінки обдаровують лицарів свого серця більш цінними подарунками.

В Англії цей день святкують і дорослі, і діти. Британські дівчата рано вранці виглядають у віконце в очікуванні свого судженого — вважається, що перший, кого вони зустрінуть і стане їх долею. Популярними подарунками на Валентинів день в Англії вважаються солодощі у вигляді сердечок, м'які іграшки, особливо улюблені в Британії ведмежата Teddy, і незмінні листівки-валентинки. До речі, 14 лютого британці посилають романтичні листівки не тільки всім родичам і знайомим, але й своїм домашнім тваринам.

У деяких країнах класичною емблемою Дня святого Валентина вважають червону троянду, яка, згідно з античною легендою, з'явилася завдяки грецькій богині любові і краси: Афродіта, поспішаючи до свого коханого Адоніса, наступила на кущ білих троянд, і її кров пофарбувала квіти в червоний колір.

В Італії 14 лютого вважають «солодким днем», адже головним подарунком є саме солодощі. Дуже популярним варіантом є «Baci Perugina» - горіхи, вкриті шоколадом. В кожній такій цукерочці можна знайти маленьку записку з висловами про кохання кількома мовами. При цьому дарують їх виключно коханим. Колись в давнину італійці святкували в цей день свято весни. Молодь збиралась в альтанках і садах, насолоджувалась музикою і поезією. Потім були довгі прогулянки мальовничими місцями з коханим/коханою. В італійському Турині молодята оголошували про свої заручини саме 14 лютого.

Цікаво, що в Саудівській Аравії 14 лютого святкувати заборонено. Кожен, хто святкує День закоханих, сплачує штраф.

В Україні традиція святкувати День закоханих бере свій початок у 90-х роках. Сьогодні 14 лютого відзначають закохані всіх поколінь, адже це гарний привід зробити приємне іншому, подарувати подарунок і висловити свої щирі почуття.

I. Вправи

1. Напишіть, від яких іменників утворені прикметники у даних словосполученнях:

Зразок: святкова вечерея ← свято

закохані пари ←

різнокольорові льодяники ←

римський патрицій ←

таємний християнин ←

домашні тварини ←

шоколадні фігурки ←

2. Знайдіть спільний корінь і допишіть рядки з однокореневими словами. На які питання відповідають ці слова? Складіть з ними речення, або знайдіть речення у текст і

Забороняти, заборони ...

Вінчати, вінчання ...

Одружуватися, одруження

Кохати, кохання, закоханий ...

Стратити, страта ...

Дарувати, подарунок ...

Символізувати, символ ...

Підписувати, підпис, ...

Оголошувати, оголошення ...

3. Виберіть потрібне дієслово.

дізнаватися – дізнатися

1. Варто ... , як виникло свято всіх закоханих. 2. Ольга завжди ... першою про всі новини у групі. 3. Імператор ... про порушення наказу і засудив священика до страти.

забороняти – заборонити

1. Закон ... палити у державних установах. 2. Імператор ... молодим військовим одружуватися.

відзначати – відзначити

1. Наступної неділі мої батьки ... срібне весілля. 2. День святого Валентина ... у багатьох країнах. 3. Наш факультет ... 45-річний ювілей.

дарувати – подарувати

1. В Японії чоловіки ... жінкам шоколадні фігурки. 2. Друг ... мені червоні троянди.

кохати – покохати

1. Молодий священик ... дочку наглядача. 2. Мама ... мене понад усіх.

4. З'єднайте дві частини речення.

1. День святого Валентина святкують всі, 2. Імператор Клавдій заборонив військовим одружуватись, 3. Імператор дізнався про порушення наказу 4. Коли Валентин перебував у в'язниці,	1. і засудив священика до страти. 2. він закохався у гарненьку доньку наглядача.. 3. адресат має сам здогадатися, хто автор листа. 4. у кого в серці живе любов.
---	---

5. У Франції валентинки не прийнято підписувати,	5. але й своїм домашнім тваринам.
6. Британці посилають романтичні листівки не тільки своїм родичам та знайомим,	6. щоб чоловіки відданіше служили своїй країні.

5. Вставте потрібне дієслово.

1. Імператор Клавдій заборонив військовим 2. Священик Валентин таємно ... закохані пари. 3. Молодий священик ... у чарівну дочку наглядача. 4. Валентин надсилав серця, які ... християнську любов. 5. Валентин ... освячений лист сліпій дівчині. 6. День всіх закоханих ... у багатьох країнах. 7. У Франції не прийнято ... валентинки. 8. В Америці ... коханим троянди, шоколад, марципани. 9. В Англії цей день ... дорослі і діти. 10. В Італії 14 лютого ... солодким днем. 11. В Саудівській Аравії влада ... святкування 14 лютого.

Слова для довідок: вважати, одружуватися, передавати, святкувати, закохатися, підписувати, дарувати, забороняти, вінчати, символізувати, відзначати

II. Дайте відповіді на запитання

1. Коли святкують День всіх закоханих?
2. Достеменно відомо, як виникло свято?
3. Чому давньоримський імператор Клавдій заборонив військовим одружуватись?
4. Хто таємно одружував закоханих?
5. Що зробив Клавдій, дізнавшись про порушення наказу?
6. Де священик Валентин закохався у дівчину?
7. Коли Валентин написав дівчині зізнання?
8. Як з'явилися «валентинки»?
9. Ким був патрицій Валентин ?
10. Що робив Валентин?

11. Що символізували листи у формі серця?
12. Що трапилося зі сліпою дівчиною, яка передавала листи?
13. В якій країні не має звичаю підписувати «валентинки»?
14. Де святкують Валентинів день не тільки дорослі, але й діти?
15. Що дарують у Англії, окрім солодощів?
16. Що дарують на свято Валентина у різних країнах?
17. В якій країні заборонено святкувати День святого Валентина?
18. Чи відзначають це свято у вашій країні?

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ

зникнення – disappearance

багатомовність – multilingualism

взаєморозуміння – mutual understanding

взаємоповага – mutual respecting

започаткувати – to form

оберег – amulet

світогляд – ideology

еволюція – evolution

етнос – ethnicity

самобутність – identity

спілкування – communication

діалект – dialect

вшанування – respect

За рішенням **ЮНЕСКО** з 21 лютого 2000 року всі народи Землі відзначають Міжнародний день рідної мови, або Міжнародний день материнської мови.

Оскільки близько половині мов світу загрожує зникнення, ЮНЕСКО прагне підтримувати мову як ознаку культурної приналежності особи. Окрім того, організація вважає, що вивчення іноземних мов та багатомовність є ключами до взаєморозуміння та взаємоповаги.

Рідна мова оберігає й передає із покоління в покоління духовні скарби. Мова – це наше минуле, це історія народу, його світогляд, інтелектуальний та духовний результат кілька тисячолітньої еволюції кожного етносу. Без своєї

мови, своєї самобутньої культури немає народу. Мова – найважливіший засіб спілкування людей і пізнання світу, передачі досвіду з покоління в покоління.

В Україні цей день відзначають з 2002 року. В Україні живе понад 130 національних меншин – носіїв 79 мов. Згідно зі статтею 10 *Конституції* України «Державною мовою в Україні є українська мова». Але в Україні є також і мови, які знаходяться на межі зникнення: зокрема, два діалекти ромської мови, кримчацька, урумська мови, а також галицький діалект караїмської мови.

В нашій країні рідній мові присвячене свято – День української писемності та мови, яке щороку відзначається 9 листопаду, в день вшанування пам'яті Преподобного *Нестора-Літописця* – послідовника творців слов'янської писемності Кирила і Мефодія.

Коментар до тексту

ЮНЕСКО – Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури

Конституція – основний закон держави

Нестор-Літописець – київський письменник, чернець Києво-Печерського монастиря

I. Вправи

1. Знайдіть у тексті означення до слів:

мова –

скарби –

культура –

Нестор –

засіб –

2. Знайдіть продовження речення.

1) Вивчення іноземних мов та багатомовність є ключами ...

- 2) В Україні цей день започаткували ...
- 3) В Україні живе понад ...
- 4) День української писемності та мови відзначається щороку ...

3. З яких слів складаються дані слова?

багатомовність –
взаєморозуміння –
взаємоповага –
тисячоліття –

4. Знайдіть у тексті речення з даними словосполученнями. Складіть свої речення.

без культури немає народу
рідна мова є оберегом
мови знаходяться на межі зникнення

5. Напишіть речення, відкриваючи дужки.

- 1) Всі народи ... (Земля) відзначають Міжнародний день ... (рідна мова).
- 2) Вивчення іноземних мов є ... (ключі) до взаєморозуміння. 3) Без ... (самобутня культура) немає народу. 4) День ... (українська писемність та мова) відзначається 9 листопада. 5) Мова – це історія ... (народ).

II. Дайте відповіді на запитання

1. З якого року в Україні святкують Міжнародний день рідної мови?
2. Що вважає ЮНЕСКО?
3. Чим для кожного з нас є рідна мова?
4. Скільки національних меншин живе в Україні?
5. Яка в Україні державна мова?
6. Коли в нашій країні відзначають День української писемності та мови?
7. Якщо в вашій країні є це свято, як його відзначають?

МАСНИЦЯ

язичницьке свято – pagan holiday
стародавній обряд – ancient tradition
звичай – tradition
спалювати солом'яне чучело – to burn straw man
пекти жертвний хліб – to bake sacrifice bread
млинець – pancake
народні гуляння – public entertainment
вбирати – to decorate
ведмідь – bear
застілля – feast
ряджені – masked
забава – entertainment
частування – food, treat
підсмажений – fried
предки – ancestors
шанувати бога сонця – to honour God of the Sun
благоденство – prosperity
урочисто – solemnly
розсипати попіл – to spill ash
урожай – harvest
мудрий – wise
затьмарювати – to sadden
православна церква – orthodox church
ближній – neighbouring

Масниця – стародавнє слов'янське свято, що збереглося з *язичеських* часів. Це – веселі проводи зими, освітлені радісним очікуванням близького тепла, весняного оновлення природи. Люди щиро радіють тому, що сувора зима

закінчується і приходить довгоочікувана весна. Масниця передує «сумним дням» **Великого Поста** і святкується за сім тижнів до **Великодня**.

Люди споконвіків сприймали весну як початок нового життя і поважали Сонце, що дає життя і сили всьому живому. На честь сонця пекли млинці. Люди вірили, що разом із круглим, рум'яним млинцем, так схожим на сонце, вони з'їдають часточку його тепла й могутності.

Масниця – це свято веселих ігор і забав, які є своєрідним символом проводів зими й зустрічі весни. Під час Масниці проходять народні гуляння, застілля, ігри, катання на санях. Люди наряджаються у костюми тварин. Чоловіки одягаються в жіночі костюми, а жінки – у чоловічі. Ряджені ходять по дворах і співають пісні. Скрізь чутно шум, сміх, веселощі.

Однією з прикмет Масниці стали **кулачні бої**, які завжди були улюбленою народною забавою.

Діти роблять **солом'яне чучело** Масниці, наряджають його, возять по вулицях і співають **колядки**.

*Здоров'я бажаю,
З Масницею поздоровляю.
З випивкою, закускою,
З розгулом великим,
З восьмиденними веселощами;
Усіх поздоровляю,
Гуляти дозволяю!..*

На площах ставлять столи з усіляким частуванням і запрошують усіх перехожих.

Головний символ Масниці – млинці. Масниця походить від слова "масло", на якому жарили **млинці, оладки, пиріжки, вареники**. Млинці – це основна страва, якою частують гостей під час свята.

*Ми давно млинців не їли,
Ми млинчиків захотіли!
На підношення млинці кладіть*

Так до порога підносить!

Чому саме млинці стали символом Масниці? Млинець – круглий, підсмажений – нагадує сонце. Стародавні слов'яни почитали **Ярилу** – бога сонця. З Масниці

починається весна, під сонячними променями народжується в природі нове життя. Тому і став млинець символом теплого весняного сонечка, продовження життя, символом весняного благоденства.

Проводжали Масницю дуже урочисто. Солом'яне чучело – Масницю – з піснями катали на санях, а потім спалювали; попіл розсипали по полю, щоб майбутній урожай був багатим.

Останній день свята – неділя – Прощений день, коли прощаються з Масницею, а також просять вибачення в усіх за образи. Православна церква особливо підтримувала прощальну частину Масниці, тому що за християнським звичаєм люди повинні прощати ближніх і любити їх. В останній день Масниці прощалися з зимою, зі старими образами, щоб вони не затьмарювали нове життя.

Минає час, змінюється життя, але Масниця продовжує жити. Її зустрічають і проводжають з тією ж нестримною завзятістю, що і в язичницькі часи.

Коментар до тексту

Масниця – популярне народне свято наприкінці зими, коли протягом тижня люди проводжають зиму й зустрічають весну

Великий Піст – сорок днів перед Великоднем, коли не можна їсти тваринну їжу

Великдень – велике релігійне свято воскресіння Ісуса Христа

язичництво – дохристиянська релігія

Ярила – язичницький бог сонця у стародавніх слов'ян

колядка – обрядова пісня

млинци, оладки, пиріжки, вареники – вироби з тіста

кулачні бої – народна забава, бійка кулаками

солом'яне чучело – лялька з соломи, символ зими

I. Вправи

1. Напишіть, від яких іменників утворені прикметники у поданих нижче словосполученнях.

Зразок: *солом'яне* чучело – солома

народне гуляння –

жіночий костюм –

сніжна зима –

весняне сонце –

сонячні промені –

2. Знайдіть у тексті означення до слів.

Зразок: зима – *сніжна* зима

звичаї –

хліб –

млинець –

сонце –

промені –

урожай –

гуляння –

забава –

життя –

3. Від даних дієслів утворіть іменники.

запрошувати –

пригощати –
прощати –
народжуватися –
гуляти –
частувати –

4. Напишіть речення, відкриваючи дужки.

1) Народні гуляння супроводжувалися ... (застілля, ігри, катання на санях).
2) Діти роблять ... (солом'яне чучело). 3) На площах ставлять столи з ... (різні страви). 4) Млинець став символом ... (тепле весняне сонечко). 5) Кулачні бої були ... (улюблена народна забава). 6) Це свято збереглося після ... (прийняття християнства). 8) Масниця – це свято ... (веселі ігри і забави), які є ... (своєрідний символ) проводів зими й зустрічі весни.

5. Вставте необхідне дієслово.

1) Масниця завжди ... досить весело. 2) Під час Масниці люди ... на санях. 3) На площах ставлять столи і ... всіх перехожих. 4) З Масниці ... весна. 5) Під сонячними променями ... у природі нове життя. 6) Солом'яне чучело ... на санях. 7) Масницю ... дуже урочисто. 8) За християнським звичаєм люди повинні ... ближніх і любити їх.

Слова для довідок: проводити, проходить, кататися, катати, народжуватися, запрошувати, починатися, прощати.

6. Закінчіть речення.

1) Масниця – це ... 2) Люди споконвіків сприймали весну як ... 3) В останній день свята ... 4) Однією з прикмет Масниці стали ... 5) Під час Масниці ... 6) Діти роблять ... 7) Головний символ Масниці – ... 8) На площах ставлять столи із усілякими стравами і ...

Слова для довідок: млинці; кулачні бої; свято проводів зими й зустрічі

весни; проходять народні гуляння; і запрошують усіх перехожих; прощаються з Масницею; солом'яне чучело Масниці.

7. Від даних прикметників утворіть прислівники.

Зразок: традиційний – традиційно

веселий –

сумний –

швидкий –

повільний –

теплий –

далекий –

близький –

урочистий –

особливий –

звичайний –

8. Знайдіть у тексті речення з даними словосполученнями. Складіть свої речення.

нове життя

прощатися з зимою

народні звичаї

тепле весняне сонечко

просити вибачення

II. Питання і завдання

1. Дайте відповіді на питання.

1. Що означає свято Масниці?

2. Коли відзначається Масниця?

3. Що роблять люди під час цього свята?

4. Що є символом Масниці? Чому? Знайдіть у тексті інформацію, що підтверджує ваші слова

5. Як проводжають Масницю?

2. Розкажіть, що ви дізналися про Масницю.

ЖІНОЧИЙ ДЕНЬ

людські якості – human qualities

вища цінність – the greatest value

сенс життя – sense of life

надихати – to inspire

передові жінки – advanced women

рівні права – equal rights

єдність – unity

завзята боротьба – persistent struggle

згода – consent, agreement

людство – humanity

беруть на себе – to undertake, assume

зігрівати – to warm

відповідальний – responsible

уособлення – embodiment

8 Березня – свято наших мам, бабусь, сестер. Воно нагадує, що треба завжди шанобливо ставитися до жінок та їхньої щоденної праці. Мати, сестра, бабуся, подруга – всі ці статуси важать багато для кожної людини у суспільстві. А для чоловіків дівчина, дружина – уособлення затишку, статусу, роду, продовження життя. За всіх часів любов до жінки була й буде вищою цінністю, високим сенсом життя. Вона надихає чоловіків, змушує їх бути кращими, розумнішими, відповідальнішими на роботі й вдома.

Раніше це свято мало політичний відтінок. У 1910 році передові жінки з

різних країн зібралися на конференцію і вирішили вимагати рівних прав з чоловіками. Це день дружби та єдності всіх жінок світу. Зараз це свято перетворилось на день шанобливого ставлення і любові до жінок.

На початку березня ще лежить сніг, по-зимовому холодно, але вже чувається весняний святковий настрій. Незабаром 8 Березня – жіночий день. Здається, що це свято і не може бути іншим часом року. Як весна, жінка дарує людству радість народження нового життя, красу і тепло.

Жінкам доступні всі професії. Вони нарівні з чоловіками працюють у всіх галузях народного господарства. А вдома жінка – ніжна мати, турботлива господарка. Вчені підраховали, щоб приготувати обід і вечерю, жінка витрачає 15 годин на тиждень, а чоловік тільки 2 години: на готування ранкової кави. За традицією у святковий день чоловіки беруть на себе всі домашні турботи і навіть святковий обід.

Дні перед святом можна порівняти тільки з передноворічними: багато людей на вулицях і в магазинах, чоловіки купують подарунки й квіти. Адже кожному з них потрібно приготувати не один подарунок і не один букет квітів. Жінкам дарують весняні квіти – нарциси, тюльпани, фіалки. Подарунками чоловіки вітають у день 8 Березня всіх знайомих жінок – дома і на роботі. У дітей теж багато турбот. Їх хвилює серйозне питання: як краще привітати маму, бабусю, сестру, вчительку?

Настає день 8 Березня. Від сонячних променів зігрівається земля, а від посмішок жінок навколо стає світліше. Скільки ніжних слів чує жінка в цей день! Чоловіки й брати, сини й онуки, шкільні друзі й товариші по роботі – усі в один голос говорять їм, що вони найкрасивіші, найдорожчі, найтурботливіші жінки у світі. Люблячі серця жінок зберігають мир, спокій і злагоду в оселі. Неможливо уявити наш світ без жінки. І він – цей світ, у якому є жінка, прекрасний.

I. Вправи

1. Напишіть, від яких іменників утворені прикметники.

Зразок: жіночий день – жінка

святковий день –

весняний настрій –

народне господарство –

домашні турботи –

людські якості –

турботливі жінки –

ранкова кава –

сонячні промені –

2. Вставте потрібне слово.

піклуватися, турбота, турботливий

1. Кожна жінка ... про оселю, про дітей. 2. Моя мама – ... господарка. 3. Діти повинні ... про батьків. 4. Для жінки головне – ... про родину. 5. За традицією у святковий день чоловіка беруть на себе всі домашні ...

поважати, повага

1. Студенти ... викладача за досвід і знання. 2. Свято 8 Березня нагадує нам, що треба з ... ставитися до жінок.

ставитися, ставлення

1. Шляхетне ... до жінок – одна з чудових людських рис. 2. Він завжди недовірливо ... до незнайомих людей. 3. Потрібно ... до людей так, як ти хочеш, щоб вони ... до тебе.

(по)дарувати, подарунок

1. Друг купив мені чудовий ... 2. 8 Березня чоловіки обов'язково ... жінкам

квіти. 3. Жінки ... людству радість нового життя, красу й тепло. 4. Завтра свято, і я ... мамі парфуми.

3. Вставте потрібне дієслово.

відзначати – відзначатися

1. Щороку ми ... Жіночий день. 2. Це свято ... у багатьох країнах миру.

приготувати – приготуватися

1. Я ... сюрприз для мами. 2. Мені потрібно ... до свята.

почувати – почуватися

1. Ще холодно, але вже ... весняний, святковий настрій. 2. Коли тане сніг, ми ... наближення весни.

зігрівати – зігріватися

1. Весняне сонце ... землю. 2. Наше життя ... посмішками жінок.

4. Утворіть від даних прикметників прислівники.

Зразок: прекрасний – прекрасно

чудовий –	турботливий –
святковий –	спокійний –
шляхетний –	світлий –
вірний –	холодний –
відповідальний –	сильний –
серйозний –	високий –
ніжний –	

5. Напишіть, з яких слів утворені складні слова:

довгоочікуваний

рівноправність

багатолюдний

різнобарвний

II. Питання і завдання

1. Дайте відповіді на питання.

- 1) Чому жіночий день відзначається 8 Березня?
- 2) Що означає це свято?
- 3) Кого поздоровляють у цей день?
- 4) Що можна подарувати мамі, бабусі, сестрі, подрузі 8 Березня?
- 5) Що бажають всім жінкам у святковий день?
- 6) Які турботи беруть на себе чоловіки 8 Березня?

2. Розкажіть, чи відзначають жіночий день у вашій країні.

3. Розкажіть про весняні свята у вашій країні?

4. Напишіть вітальну листівку подрузі, викладачеві. Використайте зразок.

Зразок:

Шановна Ніна Іванівна!

Прийміть поздоровлення з 8 Березня. Бажаю Вам здоров'я, щастя, успіхів у вашій нелегкій роботі.

Ваш студент Ахмед Хассан.

5. Назвіть найбільш популярні жіночі професії.

6. Прочитайте жарти.

- ☐ На 8 Березня чоловік подарував дружині дорогі тарілки. Друг запитує його:
 - Навіщо ти подарував їй такі дорогі тарілки?
 - Ти не розумієш. Це була геніальна ідея! Більше вона не змушує мене мити посуд.
- ☐ – Не знаю, який подарунок купити дружині на 8 Березня.
 - Запитай у неї.
 - Що ти! Де я візьму стільки грошей!

ВЕЛИКДЕНЬ

воскресіння – Resurrection

воскреснути – to resurrect

страждання – suffering

православні віруючі – orthodox believers

печера – cavern

ховати – to bury

молитва – pray

богослужіння – service

гріхове життя – sinful life

спокутувати гріхи – to redeem the sins

оновлений – renovated

зародження – origination

освячувати – to consecrate

провідувати – to visit

Великдень – велике православне свято, день Воскресіння Христового. Велика подія святкується православними віруючими як найвеличніший з усіх релігійних свят.

Уночі, на третій день після своїх страждань і смерті, *Ісус Христос* воскрес із мертвих. Він вийшов з печери, де його поховали, не відсунувши каменя, що закривав вхід. Люди ввійшли у печеру і не знайшли тіло Ісуса Христа. Але побачили ангела в білому одязі, який сказав: «Ісуса тут немає. Він воскрес».

Великодню передуює *Великий Піст*. Це час духовного й тілесного очищення, внутрішнього відродження людини. Під час Великого Посту людина

спокутує гріхи й приходить до Великодня оновленою, з надією на майбутнє.

Пізно ввечері починається богослужіння. Люди збираються в церкві, слухають пісні й молитви. Найурочистіший момент настає опівночі, коли священник сповіщає *«Христос воскрес!»*, а всі присутні відповідають *«Воістину воскрес!»* У великодню ніч у храмах читають *Євангеліє*. Після служби починається процес освячення обрядових пасхальних страв.

Крашанка – фарбоване яйце – є символом воскресіння Ісуса Христа. Вона символізує зародження нового життя. Раніше яйця фарбували в червоні кольори. За легендою, **Марія-Магдалина** і всі учні Христа ходили по країнах і містах та розповідали про Христа, його життя та чудесне Воскресіння. Одного разу Марія-Магдалина прийшла в Рим до імператора, подала йому яйце і сказала: «Христос воскрес!» Здивувався імператор: «Як може хто-небудь воскреснути з мертвих?! У це так само важко повірити, як і у те, що біле яйце може стати червоним!» І раптом яйце змінило колір.

Господарки готують крашанки й **писанки** заздалегідь. Раніше на Великдень фарбували 13 яєць на згадку про **12 апостолів** та Ісуса Христа.

Іншим важливим символом Великодня є великодня паска. Паска – це здобний солодкий хліб, що теж символізує початок нового життя. У четвер господарки починають пекти паски, а в суботу народ збирається в церквах і освячує паски й писанки.

З Великоднем зв'язано багато народних звичаїв. Вважалося, що в цей день потрібно вітатися навіть із ворогом. Після нічної святкової молитви люди йдуть додому, снідають освяченими пасками та яйцями. У цей день при зустрічі знайомі люди говорять один одному: «Христос Воскрес!» – «Воістину Воскрес!».

Раніше в українських селах Великдень святкували так. Вдома, перед тим як сісти за стіл, вся родина вмивалася. Мати наливала у велику глиняну миску води, на дно її клала три червоних писанки. Першою вмивалася дочка, потім вся родина. Потім ці писанки віддавали дівчині, щоб вона була гарною. Після святкового сніданку дорослі й діти ходили один до одного в гості та

обмінювалися писанками. Діти обов'язково провідували хресних батьків і дарували їм у подарунок паску й писанки.

Після Великодня починається великодній тиждень, коли сповнені духовної радості віруючі приходять у православні храми України, прославляють свого Воскреслого Творця. Пасхальна радість, що наповнює Небо і землю, весь світ, осяює душі людей.

Весь тиждень люди дивляться на світ з посмішкою і вірять, що після Великодня всі стануть кращими, тому що Христос Воскрес.

Коментар до тексту

Ісус Христос – засновник християнства, Син Божий, який заради спокути людських гріхів прийняв смерть на хресті, потім воскрес і знісся на небеса

Великий Піст – сорокаденне обмеження у тваринній їжі, духовне очищення

Хресний хід – релігійний обряд, під час якого віруючі три рази обходять церкву і читають молитви

Євангеліє – частина Біблії, в якій вміщено оповіді про життя та повчання Ісуса Христа і яка є основою християнської релігії

Марія-Магдалина – грішниця, що покалася

Христос воскрес! – вітання на Великдень

Воістину воскрес! – відповідь на вітання

12 апостолів – учні Ісуса Христа

I. Вправи

1. Напишіть, від яких іменників утворені прикметники?

Зразок: *хресний* хід – хрест

релігійне свято –

великодня ніч –

гріховне життя –

святкова молитва –
народні традиції –
глиняна миска –
українське село –

2. Скажіть, з яких слів складаються дані слова?

Великдень
православний
богослужіння
сорокаденний

3. Вставте необхідне дієслово.

1) На третій день після страждань і смерті Ісус Христос ... з мертвих. 2) Свято ... опівночі. 3) Всі гріхи люди ... під час Великого Поста. 4) Раптом яйце ... колір. 5) У четвер господарки ... паски, а в суботу народ ... у церквах паски і писанки. 6) Яйце ... зародження нового життя. 7) Після нічної святкової молитви люди ... додому, ... освяченими пасками і яйцями. 8) Діти ... хресних батьків і ... їм писанки і паску.

Слова для довідок: спокутувати (гріхи), змінити, символізувати, освячувати, приносити, пекти, воскреснути, снідати, починатися, провідувати, збиратися, іти.

4. Замініть пряме мовлення непрямым мовленням.

1) Студенти попросили викладача: «Розкажіть нам про Великдень». 2) Марія-Магдалина подала імператорові яйце і сказала: «Христос воскрес!» 3) Ангел в білому одязі сказав: «Ісуса тут немає. Він воскрес!» 4) Мій друг Саїд запитав мене: «Всі люди в Україні дотримуються Посту?» 5) Мій брат подзвонив мені і сказав: «Я чекаю тебе на святковий обід».

5. Виберіть потрібне слово.

святкувати, свято

1. Великдень ... православні віруючі як найбільше з усіх релігійних свят. 2. Ми ... Великдень навесні. 3. Великдень – це велике православне

починати, починатися, початок

1. Свято ... опівночі. 2. Перед Великоднем господарки ... пекти паски. 3. Після Великодня ... великодній тиждень. 3. Крашанка і паска символізують ... нового життя.

зберегти – зберегтися

1. Народні традиції святкування Великодня ... до наших днів. 2. Я назавжди ... пам'ять про час перебування в Харкові.

змінити – змінитися

1. У наш час ставлення до релігії 2. Я ... свою думку про цю людину.

здивувати – здивуватися

1. Римський імператор ..., коли побачив, що біле яйце стало червоним. 2. Мене ... його успіхи у навчанні.

6. Складіть словосполучення з даних слів.

сподіватися ... (майбутнє)

фарбувати ... (червоний колір)

розповідати ... (життя Ісуса)

збиратися ... (храми)

говорити ... (зустріч)

дивитися на світ ... (посмішка)

провідувати ... (хрещені батьки)

обмінюватися ... (писанки)

7. Знайдіть спільний корінь.

свято, святкування, святий, святкувати

воскреснути, воскресіння

символ, символізувати

8. Закінчіть речення.

1) Великдень святкується православними віруючими як ... 2) У Великодню ніч ... 3) Головним предметом Великоднього обряду стало ... 4) Під час Великого Поста людина ... 5) Людина приходить до Великодня ... 6) Паска – це здобний солодкий хліб, що ... 7) Яйце символізує ...

Слова для довідок: як найвеличніший з усіх релігійних свят; спокутує гріхи; воскресіння Ісуса Христа; фарбоване яйце; у храмах читають Євангеліє; символізує початок нового життя; оновленою, з надією на майбутнє.

II. Питання і завдання

1. Дайте відповіді на питання.

1. Чому Великдень – найвеличніше релігійне свято?
2. Що відбулося на третій день після смерті Ісуса Христа? Що побачили люди, коли ввійшли в печеру?
3. Що є символом Великодня? Чому? Знайдіть у тексті інформацію, яка підтверджує ваші слова.
4. Чому на Великдень фарбували 13 яєць?
5. Що говорять люди у цей день при зустрічі?

2. Розкажіть про головне релігійне свято у вашій країні.

Додатковий матеріал

ПИСАНКА

Писанка – один з найцікавіших видів українського живопису. Писанка – це розмальоване яйце. Воно символізує сонце, весну, вічне життя.

Сучасний вид писанка одержала не відразу. Спочатку вона мала вигляд яйця, пофарбованого в один колір. Воно так і називалося – «крашанка». Для виготовлення писанки і крашанки використовують тільки рослинні фарби.

Орнамент писанки можна розділити на два види: геометричний і рослинний. Найчастіше – це гілочка з листочками й квітами.

Кольори орнаменту різноманітні. Вони залежать від району країни, де живуть автори писанок.

ДЕНЬ ПРАЦІ

починатися – to begin
стародавній – ancient
поклонятися – to worship
родючість – fertility
поле – field
плодотворний – productive
солідарність – solidarity
відродитись – to reborn
трансформуватися – to transform
виступ – performance
ярмарка – fair, market
розважальний – entertaining
зберегтися – to maintain

Історія цього дня починається зі стародавніх часів, коли люди поклонялися богині землі та родючості Майї, тому і назвали останній місяць весни на її честь. А перший його день зробили святковим, щоб праця у полі була плодотворною. Першотравень у новому вигляді, як День солідарності трудящих, відродився в кінці XIX століття в робітничому русі за свої права. З часом політичне свято трансформувалося просто в свято весни і праці.

Сьогодні це свято відзначається в 142 країнах світу 1 травня. В Україні День праці вперше відсвяткували в 1890 році. Сталося це у Львові. Святкування Дня праці проходило під звуки масових демонстрацій.

В більшості держав це не політичне свято, а саме яскраве весняне свято,

коли організовуються народні гуляння, виступи артистів, ярмарки, мирні ходи і безліч розважальних заходів. А для когось це просто ще один вихідний, протягом якого можна відпочити або провести час з сім'єю.

З 1 травня тісно пов'язане виникнення маївок. Це зібрання всієї родини або компанії для проведення пікніка. Ця традиція святкування на природі збереглася до наших днів.

I. Вправи

1. Від яких слів утворені складні слова:

Першотравень
стародавній
плодотворний

2. Виберіть потрібне слово.

починати – починатися

1. Історія цього дня ... зі стародавніх часів. 2. Люди ... відзначати свято весни.

відродити – відродитися

1. Ми хочемо ... давні традиції. 2. День праці ... в кінці XIX століття.

відзначати – відзначатися

1. Свято ... в 142 країнах світу. 2. Українські люди ... свято весни 1 травня.

організувати – організуватися

1. Викладачі ... екскурсію для студентів. 2. В цей день ... виступи артистів та розважальні заходи.

3. Знайдіть спільний корінь у поданих словах.

свято, святкувати, святковий, святкування
праця, працювати, працьовитий
розважатися, розвага, розважальний

4. Складіть словосполучення з даних слів:

богиня ... (земля)

свято ... (весна і праця)

організувати ... (народні гуляння)

провести час ... (сім'я)

виступ ... (артисти)

II. Дайте відповіді на запитання

1. Коли відзначають День праці?
2. На честь кого названий останній місяць весни?
3. Коли вперше відсвяткували цей день в Україні?
4. Які заходи організують в цей день?
5. Що таке маївка?
6. Чи відзначають День праці у вашій країні?

ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ТА ПРИМИРЕННЯ

жертва – victim

капітуляція – capitulation

вшанування – to honor

внесок – contribution

коаліція – coalition

нацизм – Nazism

примирення – reconciliation

увічнити – to immortalize

злочин – crime

депортація – deportation

символ – symbol

скорбота – grief

День пам'яті жертв *Другої світової війни* та примирення між країнами-учасниками – пам'ятний день в Україні, який відзначають 8 травня, в річницю капітуляції нацистської Німеччини. Ця подія – це символ перемоги над нацизмом.

Відповідно до Указу Президента України, підписаного 24 березня 2015 року, метою відзначення є «вшанування подвигу українського народу у Другій світовій війні та висловлення поваги всім борцям проти нацизму».

В Європі офіційне свято перемоги над нацизмом теж відзначається 8 травня. З 2005 року 8 травня проголошено *Генасамблеєю ООН* Днем пам'яті та примирення, присвячений жертвам Другої світової війни.

У ці дні важливо нагадати про непересічну роль українців у перемозі Об'єднаних Націй у Другій світовій війні, висловити повагу всім борцям проти нацизму, увічнити пам'ять про загиблих воїнів, жертв війни, воєнних злочинів, депортацій та злочинів проти людяності, скоєних у ці роки. Цього дня ми не святкуємо, а вшановуємо людей, які боролися проти нацизму.

Історія кожного з українців та українок, які воювали в **Червоній армії**, **УПА**, Війську польському, Французьких, Британських, Канадських збройних силах та армії США – це історія мужності в ім'я спільної перемоги над агресором.

У цей день у всіх містах України люди покладають квіти у пам'ятників воїнів, щоб вшанувати пам'ять загиблих у Другій світовій війні, а ще готують польову кашу для ветеранів. Для заходів з 2014 року використовується новий символ – червоний мак. Мак – символ пам'яті у світі, квітка скорботи за всіма жертвами війни.

Коментар до тексту

Друга світова війна – 1939-1945 роки

Генасамблея ООН – головний орган Організації Об'єднаних Націй

УПА – Українська повстанська армія, створена на заході України у червні 1941 року

Червона армія – збройні сили радянських республік

I. Вправи

1. Від яких слів утворені прикметники:

світовий –

нацистський –

український –

пам'ятний –

державний –

2. Складіть словосполучення з даних слів:

день ... (пам'ять)

символ ... (перемога)

вшанування ... (подвиг)

перемога над ... (нацизм)

роль українців у ... (перемога)

квітка ... (скорбота)

3. Знайдіть продовження речення.

1) Цю подію прийнято розглядати як символ ...

2) Метою відзначення є «гідне вшанування подвигу ...

3) В Європі офіційне свято перемоги над нацизмом теж відзначається ...

4) Мак – символ ...

5) З 2014 року використовується новий символ ...

4. Напишіть означення до іменників

війна –

день –

Німеччина –

роль –

воїни –

злочини –

армія –

перемога –

мак –

II. Дайте відповіді на запитання

1. Коли був підписаний Указ Президента України про святкування Дня примирення?

2. Коли цей день відзначають в Європі?

3. Яке гасло цього свята?

4. Який символ використовується в цей день?
5. Коли був вперше використаний цей символ?

Додатковий матеріал

Меморіал Слави

За волею долі, Харківщина виявилася в епіцентрі найкривавішої війни ХХ століття.

Харків став містом особливого інтересу гітлерівців. За оволодіння містом йшла запекла боротьба. Харків двічі переходив з рук у руки, пережив окупацію, голод і руйнування.

У 1977 році в Лісопарку був відкритий величний меморіальний комплекс

Слави. Він увічнив безсмертний подвиг людей у боротьбі з фашизмом. Тут гітлерівці стратили десятки тисяч військовополонених, партизан, підпільників, патріотів, які не скорилися ворогові. Три пам'ятні стели з литими прапорами розповідають про те, що харків'яни разом з усім народом непохитно боролися з ненависним ворогом. 230 наших земляків були

визнані гідними звання Героя Радянського Союзу, десятки тисяч нагороджені орденами й медалями. Напис на одній зі стел нагадує про тих, кому сьогоднішні покоління зобов'язані життям: у боях за Харків смертю хоробрих загинули 186306 воїнів. У центрі меморіального комплексу – велична стела, вона розповідає про боротьбу, страждання і радість Перемоги. Поруч застигла в скорботному мовчанні Мати-Батьківщина. У підніжжя скульптури палає Вічний вогонь. На сірому граніті золоті букви: «Герої не вмирають». Вони

знаходять безсмертя і назавжди залишаються в пам'яті нашої, у здійсненнях наших, у великих справах прийдешніх поколінь. Життям своїм нащадки зобов'язані їм.

Чи знаєте ви, що:

- вулицю 23-го Серпня названо на честь визволення Харкова від фашистів;
- одна із станцій харківського метро називається «Перемога»;
- на території ХПІ є пам'ятник студентам і викладачам, що загинули під час війни;
- у центрі міста знаходиться Вічний Вогонь;
- у лісопарку Меморіал Слави – традиційне місце зустрічі ветеранів;
- сквер Перемоги розташований у центрі Харкова. На території скверу споруджена альтанка-фонтан «Дзеркальний струмінь» – символ міста Харків.

ДЕНЬ МАТЕРІ

вшанування – respecting
ініціатива – initiative
пам'ять – memory
передчасно – prematurely
померти – to die
старання – effort
увінчатися успіхом – to be successful
вічність – eternity
покоління – generation
пожаліти – to sorry
самовіддано – devotedly
надихати – to inspire
благополуччя – welfare
опіка – ward
відгукуватися – respond
турбота – care
терпіння – patience
відданість – devotion

У календарі свят для мами визначений особливий день, який святкується в Україні у другу неділю травня. Офіційне державне свято День матері встановлене в 1999 році. Святкування стало популярною і доброю сімейною традицією.

Це свято пов'язане з вшануванням матерів. Уперше було офіційно відзначене у 1910 року у штаті Вірджинія (США), а Асоціація Дня Матері була заснована у 1912 року.

Історія свята така: у 1908 році молода американка Анна Джервіс з Філадельфії виступила з ініціативою вшановування матерів у пам'ять про свою

матір, яка передчасно померла. Анна писала листи до державних установ, законодавчих органів, видатних осіб із пропозицією один день у році присвятити вшануванню матерів.

Її старання увінчалися успіхом – в 1910 році штат Вірджинія перший визнав День Матері як офіційне свято. Хоча по суті це – свято вічності: з покоління в покоління для кожного мама – найголовніша людина для своїх дітей.

Безумовно, День матері – це одне з самих зворушливих свят, тому що кожен з нас з дитинства і до своїх останніх днів несе в своїй душі єдиний і неповторний образ – образ своєї мами, яка все зрозуміє, простить, завжди пожаліє і буде самовіддано любити, незважаючи ні на що.

Щастя й краса материнства в усі століття надихали кращих художників і поетів. І не випадково – від того, наскільки шанована в державі жінка, яка виховує дітей, можна визначити ступінь культури й благополуччя суспільства. Щасливі діти ростуть в дружній родині й під опікою щасливої матері.

В цей день ми від усієї душі вітаємо дорогих мам з їх святом. Хай світлом і добром відгукуються в душах дітей ваші нескінченні турботи, терпіння, любов і відданість.

Від того, наскільки шанована в державі жінка, яка виховує дітей, залежить ступінь благополуччя суспільства. Щасливі діти виростають лише в дружній родині під опікою щасливої матері.

I. Вправи

1. Знайдіть спільний корінь у словах і складіть з ними словосполучення. На які питання відповідають ці слова?

святкується, свято, святковий, святкування
вшанування, шановний, шана
матір, материнство, мати
держава, державний
виховувати, виховання, виховний

2. Знайдіть у тексті означення до поданих слів:

Зразок: свято – зворушливе свято

традиція
матір
родина
жінка
турботи

3. Вставте потрібне дієслово.

1. Щасливі діти ... в дружній родині й під опікою щасливої матері. 2. День матері в Україні ... у другу неділю травня. 3. В цей день ми ... дорогих мам з їх святом. 4. Мама завжди самовіддано буде ... нас. 5. Анна Джервіс ... з ініціативою вшановування матерів. 6. Від того, наскільки шанована в державі жінка, яка дітей ..., залежить ступінь благополуччя суспільства.

Слова для довідок: любити, святкуватися, виховує, рости, вітати, виступити

4. Знайдіть в тексті речення з даними словосполученнями. Складіть свої речення з цими словосполученнями.

вшановування матерів
жінка, яка виховує дітей
вітаємо дорогих мам
найголовніша людина
особливий день

5. Напишіть словосполучення, відкриваючи дужки.

1. Анна писала листи до ... (державні установи) із пропозицією один день у році присвятити ... (вшанування матерів). 2. Щасливі діти виростають лише в ... (дружна родина) під опікою ... (щаслива матір). 3. Мама – найголовніша людина для ... (свої діти). 4. Святкування стало ... (популярна сімейна традиція). 5. День матері – це одне з ... (самі зворушливі свята).

II. Питання і завдання

1. Дайте відповіді на питання.

1. Коли святкується День матері в Україні?
2. Коли встановлене державне свято?
3. Коли і де вперше було відзначене це свято?
4. Яка історія свята?
5. Що люди роблять у цей день?

2. Розкажіть, як і коли святкується День матері у вашій країні?

ДЕНЬ ВИШИВАНКИ

орнамент – ornament
вірити – to believe
візерунок – pattern
нечиста сила – devilry
походження – origin
середньовіччя – Middle Ages
повсякденний – everyday
оберіг – ward
ритуал – ritual
злі духи – evil spirits
вірність – loyalty
зобов'язувати – to oblige
наречений – groom
невинність – virgin
благополуччя – well-being
багатство – wealth
звільнення – release
недуга – malaise
спокій – calmness
мед – honey
пшениця – wheal
достаток – prosperity
запропонувати – to suggest
долучитись – to join
піднесений – solemn
добробут – well-being
частування – treatment
пам'ятник – monument
дерево – tree

заполонити – to flood

піджак – jacket

кордон – board

Вишиванка – український національний одяг, сорочка з вишитим орнаментом. Кожен орнамент на сорочці мав особливе місце, значення та магію, оскільки українці вірили, що той чи інший візерунок несе певну захисну силу від біди та нечистої сили. За вишиванкою можна було визначити статус та походження власника.

Вишиванка поділяється на жіночі й чоловічі сорочки. Від часів середньовіччя традиційно носилася як повсякденний та святковий одяг.

Традиційна вишивка сорочок має оберегове значення й різниться залежно від регіону. Кожна майстриня з різних місцевостей по різному використовувала техніки вишивки, а особлива відмінність полягала саме в орнаментах. Кожна область має свої, неповторні вишиванки.

Перші вишивки мали релігійний зміст. Існували особливі вишиванки для релігійних ритуалів та святкових подій. Наприклад, дітям при народженні дарували вишиту сорочку, як оберіг від злих духів.

Вишиванку завжди робили жінки, тому вона символізувала добро, любов і вірність. Одна з традицій зобов'язувала дівчат вишивати своїм нареченим сорочку до весілля.

Основними рисами традиційної української сорочки є білий колір і вишивка. Кожен колір на вишиванці має своє значення. Білий колір – символ невинності і оберіг від нещастя. Червоний – символізує любов до людини, життя, енергію

сонця, радості. Чорний колір – багатство і благополуччя. Зелений – жіночий колір. Синій колір – символ неба і води, звільнення від недуг і душевний спокій. Золотий або жовтий – символ меду і пшениці, благополуччя, достатку, багатства і радості.

Всесвітній день вишиванки – міжнародне свято, яке покликане зберегти споконвічні народні традиції створення та носіння етнічного вишитого українського одягу. Дата проведення – щороку в третій четвер травня (будній день). Ідею акції «Всесвітній день вишиванки» у 2006 році запропонувала студентка Чернівецького національного університету Леся Воронюк. Леся запропонувала одногрупникам та студентам обрати один день і всім разом одягнути вишиванки.

У цей день кожен охочий може долучитись до свята, одягнувши вишиванку на роботу, до університету, школи чи садочка.

Ідеєю свята є збереження українських цінностей та їх популяризація. Свято не передбачає обов'язкових заходів, окрім одягання вишиванки. Протягом свята проводяться концерти, хода в вишиванках, конкурси, вечорниці, ярмарки. Як показує досвід, люди в День вишиванки завжди піднесені та усміхнені, адже в стародавньому одязі закодовано багато символів сили, добробуту, краси та оберегів.

Гостей та мешканців міст чекає частування козацьким *кулешем* та величезним *пляцком*. Також в програму святкування входить концерт, майстер-класи та конкурси.

У символічні вишиванки вдягають пам'ятники і дерева великих міст. Цю традицію підтримали студенти і спеціально пошили для скульптур та дерев вишиванки.

У цей день вже традиційно організовують цікаві конкурси у мережі, наприклад, «Найкраща вишиванка» або «Найкраще фото» у вишиванці. Фото у

вишиванках викладають у мережу не лише жителі України, а також і українці за кордоном.

В Києві проходить грандіозний народний показ вишиванок від українських дизайнерів. Тепер носити вишиванку стало не тільки патріотично, а й модно та ексклюзивно. Національне вбрання популярне не лише в Україні, адже українські дизайнери успішно експортують вишиванки за кордон, де такий вид одягу дуже подобається.

Українська вишивка заповнила світовий ринок і стала дуже популярною і модною. Нині дизайнери експериментують із тканинами, кольорами, візерунками та цікавими деталями, які доповнюють та осучаснюють старовинне вбрання.

Першим новатором, який поєднав вишиванку зі світським піджаком, був Іван Франко. Навіть на 20-гривневій купюрі письменник зображений у своєму улюбленому стилі.

У 2011 році встановлено рекорд за кількістю людей у вишиванках в одному місці. На Центральній площі Чернівців зібралося понад 4000 людей у вишиванках.

Свято українського національного вбрання відзначають і за кордоном: в Канаді, Бельгії, Угорщині та в інших країнах світу. Громадські діячі, політики, актори, дипломати вдягають вишиванки, щоб підтримати українську традицію.

Коментар до тексту

Куліш – страва української кухні, зварена з пшоняних круп

пляцок – кондитерський виріб, що поєднує в собі коржі, креми та начинки.

Дуже схожий на торт, але простіший у виконанні

I. Вправи

1. Напишіть, від яких іменників утворені прикметники у даних словосполученнях:

Зразок: святковий день ← свято

українська традиція ←

модний одяг ←

світовий ринок ←

центральна площа ←

релігійний ритуал ←

всесвітній день ←

2. Знайдіть спільний корінь і допишіть рядки з однокореневими словами. На які питання відповідають ці слова? Складіть з ними речення.

святкувати, святковий ...

символізувати, символ ...

вишивати, вишивка ...

вдягати, одяг ...

популяризувати, популярність ...

любити, любов ...

3. Прочитайте синоніми. Знайдіть у тексті речення з цими словами. Складіть свої речення.

мати значення = символізувати

величезний = грандіозний

одяг = вбрання

орнамент = візерунок

народний = етнічний

4. Вставте потрібне дієслово.

1. У 2011 році ... рекорд за кількістю людей у вишиванках в одному місці. 2. Українська вишивка ... світовий ринок. 3. У цей день вже традиційно ... цікаві конкурси. 4. Леся Воронюк запропонувала обрати один день і всім разом ... вишиванки. 5. Всесвітній день вишиванки – міжнародне свято, яке покликане ... споконвічні народні традиції. 6. Дітям при народженні ... вишиту сорочку. 7. Вишиванка на жіночі й чоловічі сорочки.

Слова для довідок: зберегти, встановити, дарувати, заповнити, поділитися, організовувати, одягнути.

5. Знайдіть кінець речення.

1. У 2011 році встановлено рекорд	1. долучитись до свята, одягнувши вишиванку
2. Носити вишиванку стало не тільки патріотично,	2. показ вишиванок від українських дизайнерів.
3. В Києві проходить грандіозний народний	3. білий колір і вишивка.
4. У цей день кожен охочий може	4. за кількістю людей у вишиванках в одному місці.
5. Основними рисами традиційної української сорочки є	5. а й модно та ексклюзивно.

II. Дайте відповіді на запитання

1. Що таке вишиванка?
2. Яке значення має вишивка на сорочці?
3. Назвіть основні риси традиційної української сорочки?
4. Що символізують різні кольори орнаменту?
5. Коли святкують день вишиванки?

6. Хто і коли запропонував проводити день вишиванки?
7. Що обов'язково потрібно зробити в цей день?
8. Які заходи проходять у цей день?
9. Який рекорд встановлено у 2011 році?
10. Як відзначають це свято за кордоном?
11. Чи популярна вишиванка у вашій країні?

ТРІЙЦЯ

лік – image
прояв – display
дух – spirit
всемогутній – all-powerful
безмежний – unlimited
вічний – eternal
утворення – creation
вселенський – ecumenical
благословення – blessing
проповідувати – to preach
пов'язувати – to connect
розмай – green
зішестя – go down
основа – base
рослинність – vegetation
зворотній шлях – back way
криниця – well
плести вінок – to weave a wreath
вмираючий – dying
священик – priest
кропити – to sprinkle
вінок – garland
зародок – germ
плід – fruit
перетворитися – to turn into
гілки дерев – tree branches
клен – maple
ясен – ash-tree

липа – linden
тополя – poplar
осока – sedge
м'ята – mint
поклоніння – worship
небіжчик – dead man
вшанування – honoring
предки – ancestors
покровитель – protector
впливати – to affect
врожай – harvest
нащадок – heir
упорядковувати – to put in order
могила – grave
настрій – mood

День Святої Трійці – одне з найшановніших свят українського народу. Поняття "Свята Трійця" об'єднує разом три особи (три лики, три образи, три прояви): Бог-Отець, Бог-Син і Бог Дух Святий. Бог визнається всемогутнім, вічним і безмежним. Трійця – це церковне свято, яке святкують у 8 неділю після Пасхи. Через те, що це свято припадає на 50-й день після Пасхи, церква називає його ще П'ятидесятницею. Саме цей день є днем утворення вселенської апостольської Церкви – святий дух зійшов на *апостолів*, і вони отримали благословення

проповідувати вчення Христове. У центр храму в день Трійці – П'ятидесятниці виноситься ікона Святої Трійці та ікона зішестя Святого Духа.

Цікаво, що образ Трійці українці шанують ще з дохристиянських часів. Різдвяний трисвічник, що зветься “трійця”, колядки про створення світу, троїстий знак на писанках свідчать про духовні знання наших предків. Основа троїцької обрядності – культ рослинності. В усі часи Трійцю тісно пов'язували з природою, із зеленим розмаєм трав, дерев, кущів, квітів. Тож це свято у народі має ще назву – Зелені свята. В Україні ще у XVIII столітті до церкви приносили різні трави. У середину цих трав ставили потрійну свічку, що називалася Трійцею. Свічка горить протягом усієї служби. Потім трави використовували як *оберіг* від різних хвороб, а троїцьку свічку давали в руки вмираючому.

Також у день П'ятидесятниці люди йшли *хресним ходом* до криниць, й священник кропив криниці свяченою водою. На зворотному шляху священник кропив водою домівки та столи біля осель, на яких господарі ставили *хліб-сіть*. В стародавні часи у цей день дівчата йшли в поле або ліс і там плели вінки. Під час святкування дівчата влаштовували спільний обід, причому обов'язково готували *яєчню*. Яйце, починаючи з Пасхи, проходило крізь усю весняну обрядовість: воно з'являлося як символ зародження нового життя, а коли весна закінчувалася, яйце вживали у вигляді яєчні (зародок повинен був перетворитися на плід). З Трійцею закінчувалася головна весняна календарна обрядовість.

В Україні й досі зберігся звичай у день Трійці прикрашати храми та будинки свіжими зеленими гілками дерев на ознаку того, що Святий Дух дає життя всьому створеному Богом. Використовують гілля різних дерев: клена, ясена, липи, тополі, а також різні трави: осоку, м'яту.

Трійця – то наша триєдина пам'ять – від діда-прадіда, від батька до сина, це народне свято поклоніння душам небіжчиків, вшанування предків. За стародавнім віруванням померлі предки – це постійні охоронці свого роду, його

покровителі, які здатні впливати на врожай і допомагати в усіх справах своїх нащадків.

Коментар до тексту

Апостол – ученик Ісуса Христа

оберіг – річ, яка оберігає від зла

хресний хід – релігійна хода, під час якої віруючі несуть ікони, читають молитви

яєчня – страва, яка готується тільки з яєць

хліб-сіль – пригостання, що символізує готовність господарів приймати гостей

I. Вправи

1. Скажіть, з яких слів складаються дані слова?

благословення

п'ятидесятниця

трисвічник

стародавній

2. Вставте потрібне дієслово.

1. Поняття "Свята Трійця" ... разом три особи Бога-Отця, Бога-Сина і Бога Духа Святого. 2. Бог ... всемогутнім, вічним і безмежним. 3. Трійця – це церковне свято, яке ... у 8 неділю після Пасхи. 4. Трійцю ... П'ятидесятницею. 5. Апостоли ... вчення Христа. 6. В усі часи Трійцю тісно ... з природою. 7. До церкви ... різні трави. 8. В Україні й досі ... звичай у день Трійці ... храми та будинки свіжими зеленими гілками дерев. 9. Предки ... в усіх справах своїм нащадкам. 10. На Трійцю люди ... предків.

Дієслова для довідок: зберегтись, визнаватися, святкувати, проповідувати, пов'язувати, приносити, називати, прикрашати, об'єднувати, вшановувати, допомагати.

3. Складіть словосполучення з даних слів.

Бути ... (день утворення церкви)

називати ... (П'ятидесятниця)

свідчити ... (духовні знання предків)

пов'язувати ... (природа)

готувати ... (яєчня)

допомагати ... (справи)

прикрашати ... (зелене гілля)

вшановувати ... (предки)

кропити ... (свячена вода)

оберігати ... (хвороби)

впливати ... (врожай)

II. Питання і завдання

1. Дайте відповіді на питання.

1. Що об'єднує поняття "Свята Трійця"?
2. Коли святкується Трійця?
3. Чому Трійцю називають П'ятидесятницею?
4. Яка ікона символізує Святу Трійцю? Що на ній зображено?
5. Чому Трійцю називають Зеленими святами?
6. Як святкували Трійцю в стародавні часи?
7. Чому прикрашають церкву зеленим гіллям?

ДЕНЬ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

устрій – structure, order

гідність – dignity

нарада – council

неухильно – steady

додержуватися – to keep, follow

посягати – to infringe

опіка – guardianship

турбота – care

вдова – widow

сирота – orphan

пишатися – to be proud

28 червня Україна святкує одне з головних державних свят – День Конституції. У цей день 1996 року Верховна Рада нашої незалежної держави прийняла Конституцію України – основний закон.

Аби держава була визнана вільною і незалежною, необхідно, щоб вона мала свою територію, свою мову, свою символіку (герб, прапор, гімн) і обов'язково свою Конституцію.

Слово «конституція» означає «устрій, установлення». Прийнявши Конституцію, ми визначили, якою буде наша держава, а також наші права й обов'язки.

Як сказано у статті № 6: «Кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей». Пам'ятайте, що «незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності».

Це вже вдруге Україна приймає Конституцію. З історії знаємо, що 5

квітня 1710 року, майже три століття тому, на військовій нараді у Бендерах (Молдавія) **козацька старшина** ухвалила «Конституцію прав і свобод Запорізького Війська». Її автором був **гетьман** Пилип Орлик. Конституція проголошувала Україну незалежною республікою. Важливим пунктом Конституції була турбота про захист простих козаків і селян, опіка над козацькими вдовами й сиротами. Можемо пишатися – це була одна з перших конституцій в Європі та світі.

День прийняття Конституції України є державним святом – Днем Конституції України. Так записано в Конституції. І хай це свято завжди буде для нас радісним!

Коментар до тексту

гетьман – У XVI столітті – виборний ватажок козацького війська Запорізької Січі, від XVII століття до 1764 року – начальник козацького війська та верховний правитель України

козацька старшина – керівна привілейована верхівка українського козацтва, яку обирали на козацькій раді

I. Вправи

1. Поставте слова у дужках у потрібному відмінку.

1. 28 червня в календарі позначено ... (червоний колір). 2. Щоб держава була визнана ... (вільна і незалежна), необхідно, щоб вона мала свою територію. 3. Незнання законів не звільняє від ... (юридична відповідальність). 4. Конституція проголошувала ... (Україна) ... (незалежна республіка). 5. День прийняття Конституції є ... (державне свято).

2. Доберіть спільнокореневі слова.

колір, ...

держава, ...

незалежність, ...

радість, ...

мова, ...

символ, ...

3. Напишіть, від яких іменників утворені прикметники.

кольоровий

незалежний

козацький

радісний

державний

II. Питання і завдання

1. Дайте відповіді на запитання.

1. Чому 28 червня позначено червоним кольором в календарі?
2. Що треба, щоб держава була визнана вільною і незалежною?
3. Що означає слово "Конституція"?
4. Що сказано у статті 6 Конституції України?
5. Яка подія була 5.04. 1710 року?
6. Хто був автором першої Конституції України?

2. Розкажіть, як у вашій країні святкують День Конституції?

Додатковий матеріал

Гімн України

Слова: Павла Чубинського

Музика: Михайла Вербицького

Ще не вмерла України ні слава, ні воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля:
Згинуть наші вороженьки, як роса на сонці,
Запануємо ми, браття, у своїй сторонці.
Душу й тіло ми положим за нашу свободу
І покажемо, що ми, браття, козацького роду.
Станьмо, браття, в бій кривавий від Сяну до Дону,
В ріднім краю панувати не дамо нікому.
Чорне море ще всміхнеться, дід Дніпро зрадіє,
Ще у нашій Україні доленька наспіє!
Душу й тіло ми положим за нашу свободу
І покажемо, що ми, браття, козацького роду.
А завзяття, праця щира свого ще докаже,
Ще ся волі в Україні піснь гучна розляже.
За Карпати відіб'ється, згомонить степами,
України слава стане поміж ворогами!
Душу й тіло ми положим за нашу свободу
І покажемо, що ми, браття, козацького роду.

ДЕНЬ ІВАНА КУПАЛА

таємні скарби – secret treasures
вінок – wreath
гріх – sin
купання – bathing
потонути – to drown
зануритися – to dive
лікування – treatment
ворожіння – divination
гадання – fortune telling
приснитися – to dream
цілющий – healthful
чудодійний – miraculous
нечиста сила – devil
розпалювати багаття – to kindle fire
очищення – clearing
повір'я – legend
перетворитися – to turn into
хлів – cattle-shed
худоба – cattle

Назва свята виникла в результаті з'єднання двох свят: дня **Іоанна (Івана) Хрестителя**, що став відзначатися після прийняття християнства в Київській Русі, і дохристиянського слов'янського свята Купала, присвяченого язичеському богові Купалі.

День Івана Купала святкують уночі 7 червня. Вважалося, що тільки раз на рік цвіте **папороть** – саме в літню ніч напередодні Івана Купали. Люди шукали квітку папороті, що показувала, де перебувають таємні підземні скарби.

Цей день заповнений обрядами, що пов'язані з водою, вогнем і травами.

Святкувати день Івана Купали починали зранку. Дівчата ходили збирати трави, а особливою повагою в них користувалася трава **купальниця**. Цю траву намагалися зібрати, поки вона покрита ранковою росою, а потім робили з неї

вінки. До цього дня купання вважалося гріхом. Якщо під час купання вінок тонув, то і його власник міг незабаром потонути.

Купання в цей день було обов'язковим. Навіть якщо в цей день було холодно, то на

Купала потрібно було зануритися хоча б раз, щоб все літо почувати себе у воді безпечно.

На Івана Купала збирали трави для лікування, для ворожіння й гадання. Тому цей день ще називають Іваном-Травником. Дівчата клали під подушку 12 видів трав зі словами: «**Суджений-ряджений**, приходить у мій сад гуляти!», сподіваючись, що їм присниться наречений.

Купальські трави мали цілющі й чудодійні властивості, тому вони весь рік захищали весь будинок від нечистої сили, від грози й пожежі.

У ніч на Івана Купала поблизу річок розпалювали багаття, а молодь навколо багаття водила хороводи й співала пісні. Хлопці й дівчата, які тримались за руки, стрибали через вогонь. Той, хто перестрибне через багаття, – весь рік буде здоровий. Купальське багаття було символом очищення від злих сил.

Ніч напередодні Івана Купала – одна з найстрашніших, коли нечиста сила заважає людям, приносить шкоду їхньому господарству та їм самим. Існувало повір'я, що нечиста сила, обернувшись на тварину (кішку, собаку, жабу), проникала в будинок, у хлів і шкодила людям і худобі. Щоб запобігти цьому, люди всю ніч співали купальські пісні. І нечиста сила не могла підійти до будинку.

Ось як описує ніч напередодні Івана Купали відомий письменник **Микола Васильович Гоголь**.

«Оглянувся Петро: ніколи ще не траплялося йому заходити сюди. Отут зупинився і Басаврюк.

– Чи бачиш ти, стоять перед тобою три пагорки? Багато буде на них квітів різних; але борони, боже, тобі вирвати хоч один. Тільки ж зацвіте папороть, рви його і не оглядайся, що б тобі не чудилося.

Петро хотів було запитати, подививсь – немає вже його. Підійшов до трьох пагорків: де ж квіти? Нічого не видно. Дикий бур'ян чорнів навкруги і глушив все своєю густотою. Але блиснула на небі блискавиця, і перед ним здалася ціла гряда квітів, всі дивовижні, всі небачені.

Дивиться, червоніє маленька квіткова брунька і, начебто жива, рухається. Справді, чудно! Рухається і стає усе більше, більше і червоніше, як гаряче вугілля. Спалахнула зірочка, щось затріщало, і квітка розгорнулася перед його очима, немов полум'я, освітивши й інше біля себе».

Коментар до тексту

Папороть – лісова рослина. За давньослов'янським народним повір'ям той, хто знайде квітку папороті, зможе знайти скарб

Купальниця – назва трави

Суджений-ряджений – звертання до майбутнього нареченого в обрядових піснях і гаданнях

Микола Васильович Гоголь – відомий письменник XIX століття

Іоанн (Іван) Хреститель – святий, який хрестив Ісуса Христа

I. Вправи

1. Напишіть, від яких слів утворені прикметники.

літній –

таємний –

ранковий –

квітковий —

купальський —

2. Напишіть означення до іменників.

Зразок: свято — давнє, слов'янське

ніч —

квітка —

скарби —

роса —

трави —

властивості —

сила —

пісні —

3. Знайдіть у тексті однокореневі слова й продовжіть ряд.

купатися, ...

шкодити, ...

здоров'я, ...

квітка, ...

4. Поставте слова в дужках у потрібному відмінку.

1) Папороть цвіте в ... (літня ніч) напередодні ... (свято Івана Купала) .

2) Купальське багаття було ... (символ очищення) від ... (злі сили).

3) Вважалося, що нечиста сила проникала в ... (будинки) і шкодила ... (люди).

4) До ... (свято) купання вважалося ... (гріх). 5) Молодь навколо ... (багаття)

співала ... (пісні). 7) Дівчата збирали трави для ... (гадання і ворожіння).

6) Трави збирали, поки вони були покриті ... (ранкова роса).

5. Вставте потрібні дієслова.

1) У ніч напередодні Івана Купала ... папороть. 2) Свято Івана Купали

починають ... ще ранком. 3) Люди ... квітку папороті, що показує, де ... таємні скарби. 4) На Івана Купала ... трави для лікування і ворожіння. 5) Звичайно збором трав ... жінки похилого віку 6) Купальські трави ... цілющими властивостями, тому вони ... весь будинок від нечистої сили. 7) Щоб ... нечистій силі, люди всю ніч ... купальські пісні. 8) Хлопці і дівчата ... через вогонь.

Дієслова для довідок: займатися, збирати, цвісти, шукати, захищати, співати, запобігти, стрибати, знаходити, мати, святкувати.

II. Питання і завдання

1. Дайте відповіді на питання:

1. Як виникла назва свята?
2. Коли святкують день Івана Купали?
3. Для чого люди шукали квітку папороті?
4. З якої трави дівчата плели вінки? Для чого?
5. Чому купання в цей день було обов'язковим?
6. Чому цей день називають ще Іван-Травник?
7. Що символізує купальське багаття?
8. Чому ніч напередодні Івана Купали – одна з найстрашніших?
9. Що робили люди, щоб запобігти нечистій силі?

2. Прочитайте текст ще раз і розкажіть, як святкують Івана Купала.

ДЕНЬ ДЕРЖАВНОГО ПРАПОРА УКРАЇНИ

символ – symbol

щорічно – every year

депутат – deputy

закон – law

барва – color

освячуватися – to sanctify

нашествя – invasion

церковні оздоби – decoration in the church

обрамлятися – to frame

полотнище – material

хрест – cross

зоря – dawn

зброя – weapon

лан – field

пшениця – wheal

столиця – capital

урочисті заходи – solemn events

діяч – personality

вивішувати – to hang

День Державного Прапора – державне свято України, присвячене одному з її символів – Прапору. Це свято відзначається щорічно 23 серпня.

Раніше День Державного Прапора святкувався тільки в Києві. Столиця відзначала це свято 24 липня. Саме

цього дня у 1990 році синьо-жовтий прапор було піднято над Київською

мерією. А 23 серпня 1991 року група народних депутатів внесла синьо-жовтий український прапор до сесійної зали Верховної Ради.

28 січня 1992 року **Верховна Рада України** прийняла закон про Державний прапор.

Державний прапор України – стяг із двох рівновеликих горизонтальних смуг синього і жовтого кольорів. Жовто-сині барви символізували Київську Державу ще до християнізації Русі. Після прийняття християнства ці кольори освячувалися образом Хреста. Після нашествия татарських орд **Батия** ця символізація зникла, але згодом відродилася в церковних оздобах, на гербах українських міст. Майже всі герби міст Київщини й України загалом обрамлялися жовто-синіми кольорами. З XVIII століття полкові й сотенні козацькі прапори **Війська Запорозького** все частіше виробляються з синього полотна, на якому жовтою фарбою наносять хрест, зорі, зброю. Найбільш поширене його трактування – блакитне українське небо над ланами пшениці.

На честь свята відбувається здійснення комплексу урочистих заходів, зокрема проведення щороку 23 серпня о 9 годині підняття Державного Прапора України в Києві, обласних та районних центрах, інших населених пунктах України, за участю діячів науки та культури, представників міжнародних, громадських, релігійних організацій, політичних партій. Звичайні громадяни України та діаспора, підприємства, державні установи та організації також вивішують Державний Прапор України.

Коментар до тексту

Мерія – міська рада

Верховна Рада України – найвищий орган законодавчої влади України

орда – у X-XVIII столітті тип суспільно-військової організації кочових народів Євразійського степу

Батий – великий хан Монгольської імперії часів Чингисхана

Військо Запорозьке – козацьке військово-політичне утворення XVI-XVIII століття

I. Вправи

1. Закінчіть фрази.

- 1) День Державного прапора відзначається щорічно ...
- 2) Раніше цей день святкували тільки в ...
- 3) Верховна Рада прийняла закон ...
- 4) Жовто-сині барви символізували ...
- 5) На честь свята відбувається ...

2. Від яких іменників утворені ці слова:

державний —
святкувати —
релігійний —
політичний —
український —

3. Знайдіть у тексті означення до слів:

прапор —
свято —
Рада —
заходи —
небо —

II. Дайте відповіді на запитання

1. Яке свято відзначається 23 серпня?
2. Як раніше святкувався цей день?
3. В якому році було піднято прапор над Київською мерією?
4. Що зробили депутати 23 серпня 1991 року?
5. Коли Верховна Рада України прийняла закон про Державний Прапор?
6. Що символізують кольори на прапорі?
7. Що робиться на честь свята в Україні?
8. Чи є в вашій країні День прапора? Якщо є, як його святкують?

ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

оголосити – to proclaim

Верховна Рада України – the Supreme Council of Ukraine

референдум – referendum

День Незалежності – Independence Day

утворити – to create

Союз Незалежних Держав – the Union of the Independent States

суверенна держава – sovereign state

військовий парад – military parade

голосувати – to vote

неподільний – indivisible

недоторканий – inviolable

напередодні – the day before

урочисто – solemnly

покласти – to place

мітинг – meeting

життєстійкість – vitality

благополуччя – well-being

процвітання – prosperity

згода – consent

плакат – poster

У кожній країні є своє головне свято – День утворення держави або День Незалежності. 24 серпня 1991 року **Верховна Рада України** оголосила Незалежність України. 1 грудня 1991 року на **Референдумі** народ України проголосував за незалежність і обрав свого першого президента.

Незалежність України – це результат багатовікової боротьби українського народу за свою незалежну державу. **Київська Русь; держава, утворена Богданом Хмельницьким; Українська Народна республіка 1917 року** – все це

етапи боротьби українського народу за незалежність. Референдум підтвердив прагнення українського народу до волі й незалежності.

Сьогодні Україна – це суверенна держава. Територія України є неподільною і недоторканною, на території України діє **Конституція** і закони України. Наше суспільство будується на демократичних засадах: ми досягли помітних успіхів у справі забезпечення і захисту прав людини. Україна завоювала значний міжнародний авторитет. Досягнення і перемоги української державності є надійним фундаментом для успішного існування у сучасному світі нації, що стрімко розвивається. Недарма символом своєї Незалежності Україна обрала спрямовану в майбутнє юну дівчину з **калиновою гілкою** – уособлення волі, віри, краси й процвітання нашої держави.

Напередодні свята по телебаченню виступає президент України. Він говорить про досягнення країни, а також про проблеми, які вимагають вирішення.

За традицією свято починається з урочистого покладення квітів до пам'ятника **Тарасу Григоровичу Шевченку** – великому українському поетові.

У столиці України Києві на центральній вулиці **Хрещатику** проходить військовий парад і демонстрація.

Після військового параду проходять мітинги, на яких виступають керівники підприємств, представники державної влади. Вони розповідають про досягнення нашої країни, свого міста, заводу, інституту, дякують за працю, життєстійкість і бажають процвітання нашій країні, а всім доброго здоров'я, благополуччя, миру і злагоди в сім'ях.

День Незалежності – це всенародне свято. Цього дня міста й села виглядають святково: будівлі прикрашені державними прапорами й плакатами. У людей святковий настрій,

ніхто не хоче залишатися вдома, тому що у місті можна побачити багато цікавого: на вулицях улаштовуються веселі ярмарки. Тут можна купити сувеніри, зроблені талановитими руками українських майстрів.

Яке свято без музики й пісень? Цього дня танцювальні й пісенні колективи демонструють своє мистецтво вдячним глядачам.

З нетерпінням всі чекають святкового феєрверка. Коли спалахують різноколірні вогні, хочеться вірити, що небо назавжди залишиться мирним і Україна стане багатшою й квітучою.

Коментар до тексту

Верховна Рада України – найвищий орган законодавчої влади України

Референдум – всенародне голосування з будь-якого важливого питання життя держави й суспільства

Київська Русь – перша держава східних слов'ян-українців з центром у Києві

держава, утворена Б.Хмельницьким – роки існування держави 1648–1654 рр.

Богдан Хмельницький – засновник козацької держави на теренах Центральної України

Українська народна республіка – утворена в 1917 році

Конституція – основний закон держави

калина – кущ з червоними ягодами, використовується в народній творчості як символ України

Тарас Григорович Шевченко – український поет ХІХ століття

Хрещатик – центральна вулиця в Києві

Майдан Незалежності в Києві

Центральна площа Києва. Розташована між Хрещатиком, вулицями Грінченка, Софійською, Малою Житомирською, Михайлівською, Костьольною, Інститутською, архітектора Городецького та провулком Тараса Григоровича Шевченка. До кінця Х століття ця місцевість, як і весь Хрещатик, звалася Перевісцем і являла собою лісові хащі.

На території майдану в XVIII столітті було збудовано Печерські ворота, які існували до 1833 року. Наприкінці XVIII століття майдан являв собою пустир – так зване Козине болото. У 30-х роках XVIII століття тут з'явилися перші дерев'яні, а в 50-х – кам'яні будинки. До 1871 року на площі, яка тоді звалася Хрещатицькою, був ринок, відбувалися циркові вистави, гуляння. З 1876 року після спорудження Міської думи площа дістала назву Думської.

У березні 1919 року майдан перейменовано на Радянську площу. У 50-х

роках XIX століття на площі було збудовано будинок Дворянського зібрання. У 1976 – 1977 площу було реконструйовано й перейменовано в площу Жовтневої революції. 1977 року на площі було встановлено монумент Великій Жовтневій соціалістичній революції (у 1990-х роках демонтовано). У 1991 році площа дістала сучасної назви на честь проголошення Україною державної незалежності.

I. Вправи

1. Скажіть, від яких основ утворюються дані складні слова. Знайдіть у тексті речення з цими словами.

багатовіковий
всенародний
працелюбний
різноколірний
життєстійкість
благополуччя

2. Знайдіть спільний корінь у словах і складіть з ними словосполучення. На які питання відповідають ці слова?

незалежність, незалежний, залежати
держава, державний
свято, святкове, святкувати, святково
утворити, утворений, утворення, створити
будівництво, будувати, будівник, будівельний

3. Знайдіть у тексті означення до поданих слів:

Зразок: свято – всенародне, велике свято

держава
досягнення

боротьба
народ
вогні
прапори

4. Вставте потрібне дієслово.

1) Україна ... День незалежності 24 серпня. 2) На Референдумі народ ... за незалежність і ... свого першого президента. 3) Територія України ... неподільною і недоторканною. 4) Напередодні свята по телебаченню ... президент України. 5) Наше суспільство ... на демократичних засадах. 6) У Києві на Хрещатику ... військовий парад і демонстрація. 7) Цього дня міста і села ... святково. 8) Танцювальні й пісенні колективи ... своє мистецтво. 9) Люди з нетерпінням ... святкового феєрверка. 10) Ми ..., що Україна багатішатиме і процвітатиме.

Слова для довідок: проголосувати, сподіватися, святкувати, виглядати, бути, виступати, демонструвати, допомагати, чекати, обрати, проходити, будуватися, вірити.

5. Знайдіть в тексті речення з даними словосполученнями. Складіть свої речення з цими словосполученнями.

розповідати про досягнення
дякувати за працю
бажати процвітання і благополуччя
виглядати святково
залишатися вдома
розташовуватися на вулицях
чекати з нетерпінням

6. Знайдіть в тексті синоніми до виділених слів.

1) 24 серпня Україна **святкує** День Незалежності. 2) Танцювальні й пісенні колективи **показують** своє мистецтво вдячним глядачам. 3) На вулицях **знаходяться** веселі ярмарки. 4) **Перед** святом по телебаченню виступає президент. 5) Представники державної влади бажають усім **хорошого** здоров'я. 6) На **головній** вулиці Києва Хрещатику проходить військовий парад. 7) Представники державної влади **розповідають** про успіхи нашої країни. 8) Коли **займаються** різноколірні вогні, хочеться вірити, що небо назавжди залишиться мирним і Україна стане багатшою і квітучою.

7. Трансформуйте дієслівні словосполучення в іменні.

Зразок: обирати президента → обрання президента

святкувати День Незалежності →

утворити державу →

будувати розвинену державу →

покладати квіти →

прикрашати прапорами і плакатами →

виступати по телебаченню →

боротися за незалежність →

II. Питання і завдання

1. Дайте відповіді на питання.

- 1) Коли Україна святкує День Незалежності?
- 2) Коли була утворена незалежна держава Україна?
- 3) Якою державою є Україна?
- 4) Хто виступає напередодні свята?
- 5) Про що розповідає президент країни?
- 6) Де проходить військовий парад і демонстрація?
- 7) Як люди відзначають це свято?

2. Знайдіть у тексті інформацію про етапи боротьби українського народу за свою незалежність.

3. Розкажіть, що ви дізналися про історію України.

4. Розкажіть, як святкують День Незалежності у вашій країні.

Додатковий матеріал

герб – arms

застібка – clasp

володар – lord

князь – prince

цегла – brick

знаряддя – instrument

полювати – to hunt

обробляти – to treat

сокіл – falcon

стихія – element

скріплювати – to fasten

печатка – signet

бронза – bronze

зброя – weapon

Герб України

Одним з найдавніших знаків-символів, які дійшли до наших днів, широко використовуються і сьогодні, є тризуб. Важко точно визначити, коли він з'явився на наших землях. Адже ще на початку минулого століття біля Дніпрового острова Шанця було знайдено кам'яну застібку часів трипільської культури (5-3 тисячоліття до нової доби) з цим знаком.

У Київській Русі тризуб був великокнязівським знаком. Його зображували на печатках багатьох давньоруських володарів. Згодом тризуб карбувався і на срібних монетах князя Володимира Святославовича. Цей символ можна побачити і на цеглі Десятинної церкви в Києві, і на плитах Успенської церкви у Володимирі-Волинському, збудованої у другій половині XI століття.

Існує багато версій, що пояснюють походження тризуба. Деякі історики вважають, що у тризубі – глибокий філософський смисл, який символізує **триєдність** і **тривимірність** світу, що пізніше християнством трактовано як єдність Бога – Отця, Бога – Сина, Бога – Святого Духа.

Походження тризуба можна пов'язати з матеріальною життєдіяльністю людини. Очевидно, на певному етапі свого розвитку люди почали користуватися знаряддям, яке нагадувало знаний тризуб. Воно допомагало успішно полювати на звірів, обробляти землю, навіть оборонятися. Тож людина почала схилитися перед ним, обожнювати його.

Популярною є версія походження тризуба як уособлення трьох стихій – повітря, води і землі, зображення атакуючого сокола.

Тризуб як знак князівської влади широко використовувався в державному житті Київської Русі. Він зображувався на печатках, якими скріплювали міжнародні договори, на князівських товарах, що надсилалися за кордон. Крім того, виконані в бронзі чи в сріблі, тризуби прикрашали пояси **дружинників** князівського війська, зброю і знамена.

Коментар до тексту

триєдність – єдність трьох складових частин, ознак чого-небудь

тривимірність – наявність трьох вимірів

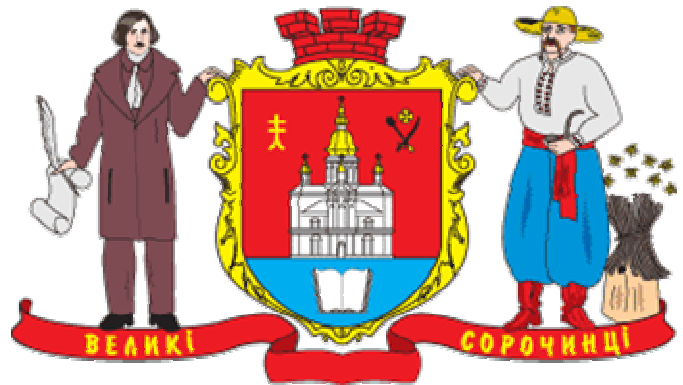
дружина – збройний загін, що становив постійну військову силу князя і брав участь в управлінні князівством

дружинник – член дружини

СОРОЧИНСЬКИЙ ЯРМАРОК

ярмарок – (trade) fair
збір урожаю – to harvest
ляльковий театр – puppet theatre
поміщик – landowner
священик – priest
хвалити – to praise
сперечатися – to argue
дотепність – wit
реклама – advertising
змагання – competition
переможець – winner
нагорода – praise
колоритний – picturesque
приваблювати – to appeal

Що таке ярмарок? Так називали великий сільський базар, що тривав кілька тижнів. Звичайно ярмарки проводилися наприкінці літа або восени після збору врожаю. У великих селах прикрашали площу. Сюди приїжджали не тільки продати й купити, але і повеселитися, смачно поїсти, побачити веселу виставу лялькового театру. Жоден ярмарок не обходився без лялькової вистави. Це був дійсно народний театр, тому що в лялькових героях селяни впізнавали себе, своїх сусідів, місцевих поліцейських, поміщиків і священиків. Улюбленим героєм цих спектаклів був *Петрушка* – лялька, що зображує просту людину. Він був

найрозумнішим, найсміливішим і завжди глузував з дурості й жадібності.

Весь ярмарок був веселою театральною виставою. Як і у будь-якій торгівлі, тут була конкуренція, і товар мав потребу в рекламі. Ця реклама була незвичайною, не схожа на сучасну. Продавці зазивали покупців веселими жартами, віршами, сперечалися і хвалили свій товар. Це були змагання в дотепності, і переможець одержував нагороду – його товар швидко купували. На ярмарок приїжджали не тільки селяни, але й письменники, щоб почути живу, колоритну, народну мову.

Саме такий ярмарок з давніх часів проводився в українському селі Сорочинці. Популярність **Сорочинському ярмарку** створив письменник **Микола Васильович Гоголь**. Село Сорочинці – батьківщина М.В.Гоголя. У своїй книзі «Вечори на хуторі біля Диканьки» М.В.Гоголь з гумором, яскраво описав це свято. Тому сучасний Сорочинський ярмарок – не тільки національна українська традиція, але і велике свято на честь Гоголя.

Наприкінці серпня в Сорочинці приїжджає багато людей, щоб взяти участь у цьому незвичайному святі гумору. Тут і відомі письменники, і актори, які зображують героїв творів Гоголя.

Українські фермери мріють приїхати сюди і готуються до цього свята весь рік. На ярмарку можна купити все найкраще, що росте в Україні. Всі торговці одягнені в національний український одяг так, як одягалися в часи Гоголя. Ярмарок такий колоритний, що приваблює не тільки українських журналістів, але й кореспондентів з інших країн. Як і багато років тому Сорочинський ярмарок – це свято урожаю і народного гумору.

Коментар до тексту

Сорочинський ярмарок – великий базар, який щорічно проводиться в українському селі Сорочинці Полтавської області

Петрушка – лялька, герой вуличних театральних вистав

Микола Васильович Гоголь – письменник ХІХ століття

I. Вправи

1. Поставте слова в дужках у правильній формі.

1. ... (великі села) прикрашали площі. 2. Жоден ярмарок не обходиться без ... (лялькова вистава). 3. Петрушка – лялька, що зображує ... (проста людина). 4. Продавці хвалили ... (свій товар). 5. Українські фермери мріють приїхати ... (ярмарок). 6. Торговці зазивають ... (покупці) веселими жартами, віршами. 7. Герой вистав – Петрушка сміявся ... (дурість і жадібність). 8. Багато людей хочуть взяти участь ... (це незвичайне свято гумору). 9. ... (ярмарок) беруть участь актори, які зображують ... (герої творів Гоголя). 10. Сорочинський ярмарок приваблює ... (українські і закордонні журналісти). 11. Весела реклама допомагає швидше продати товари ... (покупці).

2. Напишіть, від яких іменників утворені прикметники.

сільський →

ляльковий →

місцевий →

народний →

театральний →

український →

традиційний →

3. Знайдіть у тексті означення до слів.

Зразок: базар – сільський базар

ярмарок –

театр –

мова –

традиція –

одяг –

гумор –

4. Вставте потрібне дієслово.

1. Продавці ... свій товар. 2. На ярмарок люди приїжджають не тільки ... і ... товар, але і 3. Петрушка – лялька, що ... просту людину. 4) Будь-який товар на базарі ... реклами. 5. Продавці ... покупців веселими жартами й віршами. 6. М.В.Гоголь яскраво ... Сорочинський ярмарок. 7. Багато людей ... у цьому незвичайному святі гумору. 8. Ярмарок ... не тільки українських журналістів, але й кореспондентів з інших країн. 9. Сорочинський ярмарок ... наприкінці літа.

Слова для довідок: продати, зазивати, описати, купити, зображувати, потребувати, проводитися, брати участь, хвалити, повеселитися, приваблювати

5. Знайдіть спільний корінь. На які питання відповідають ці слова?

торгувати, торгівля, торговельний
писати, письменник, описати
свято, святкувати, святковий
купувати, покупка, купівля, покупець
продаж, продавати, продавець

II. Дайте відповіді на питання.

1. Що таке ярмарок?
2. Чому на ярмарок завжди приїжджало багато людей?
3. Хто такий Петрушка?
4. Де і коли проводиться Сорочинський ярмарок?
5. Хто бере участь у ярмарку?
6. Як продавці зазивають покупців?
7. Чому Сорочинський ярмарок – весела вистава?
8. Який письменник розповів про Сорочинський ярмарок?

14 ЖОВТНЯ – ПОТРІЙНЕ СВЯТО В УКРАЇНІ

захисник – defender
вшанування – honoring
мужність – courage
героїзм – heroism
цілісність – integrity
сприяння – assistance, promotion
зміцнення – strengthening
патріотичний дух – patriotic spirit
гасло – motto
нескорений – unconquered
наголосити – to emphasize
легенда – legend
давній – ancient
облога – siege
захопити – to occupy
молитва – prayer
покрова – cover
прохання – request
порятунок – salvation
ворог – enemy
прикмета – sign
шлюбний – wedding
вінець – wreath
весілля – wedding
церква – church
вірити – to believe
урочисто – solemnly

День захисника України відзначається 14 жовтня. Дату 14 жовтня було обрано не випадково, адже саме цього дня відзначається велике православне свято – Покрова Присвятої Богородиці, також жовтневий день був знаменним для запорозьких козаків, які у цей день вибирали старшин. День захисника України було встановлено 14 жовтня 2014 року указом Президента України з метою вшанування мужності та героїзму захисників незалежності й територіальної цілісності України, військових традицій Українського народу, сприяння подальшому зміцненню патріотичного духу в суспільстві.

Вперше День захисника України у 2015 році відсвяткували під гаслом "Сила нескорених". Українські воїни, які відстоювали незалежність та суверенітет України продемонстрували силу нескорених. Президент наголосив, що захист Вітчизни став справою всіх українців, тому День захисника України має стати всенародним святом.

Покрова Пресвятої Богородиці

Покрова Пресвятої Богородиці була одним з найголовніших

свят запорозьких козаків. Це свято відзначається християнами 14 жовтня. За легендою, у цей день військо давніх русів на чолі з *Аскольдом* взяло в облогу центр православ'я – Константинополь, намагаючись захопити місто. Мешканці столиці Візантії у молитві звернулись до Богородиці з проханням про порятунок. І Богородиця, за оповіданнями, з'явилася перед людьми та вкрила їх своєю покровою. Після цього вороги вже не могли побачити цих людей.

Вражений Аскольд та його дружинники прийняли святе хрещення та стали християнами.

В Україні Покрова Пресвятої Богородиці завжди була великим святом. Існує народна прикмета: "Покрова накриває траву листям, землю снігом, воду – льодом, а дівчат – шлюбним вінцем". В українських селах і до сьогодні дотримуються давньої народної традиції справляти весілля після Покрови.

День українського козацтва

Для українських козаків день Покрови Божої Матері також був найбільш шанованим святом, адже їхню церкву було присвячено саме Діві Марії. В цей день, 14 жовтня, у козаків відбувалися вибори нового отамана. Козаки настільки вірили в силу Покрови Пресвятої Богородиці і настільки щиро й урочисто відзначали свято Покрови, що впродовж століть в Україні воно набуло ще й козацького змісту і отримало другу назву – Козацька Покрова.

День українського козацтва почали відзначати в Україні з 1999 року.

Коментар до тексту

Пресвята Богородиця (Діва Марія) – у християнстві мати Ісуса Христа

Аскольд – напівлегендарний київський князь (860–882).

Засновник Київського князівства в Наддніпрянській Україні

Отаман – в українській історії носій владних повноважень (найчастіше у війську)

Запорозькі козаки – частина українських козаків, які створили в XV–XVI столітті стихійні військові організації і укріплені поселення за дніпровими порогами, які об'єдналися згодом у централізовану військову організацію Військо Запорозьке, названі за найменуванням району свого проживання і розташування головного військового укріплення – «січ»

Дніпро – ріка в Україні

I. Вправи

1. Знайдіть у тексті означення до слів:

традиції

воїни

козаки

села

2. Знайдіть у тексті однокореневі слова до даних слів:

захист

герой

патріот

народ

козак

3. Знайдіть продовження речення. Використовуйте словосполучення для довідок.

1. Президент наголосив, що ... 2. Покрова накриває траву листям, ... 3. День українського козацтва ... 4. Вперше День захисника України у 2015 році відсвяткували ... 5. Покрова Пресвятої Богородиці була ... 6. Силу нескорених продемонстрували українські воїни, які ...

Сполучення для довідок: відстоювали незалежність та суверенітет України; почали відзначати в Україні з 1999 року; захист Вітчизни став справою всіх українців; одним з найголовніших свят запорозьких козаків; землю снігом, воду – льодом, а дівчат – шлюбним вінцем; під гаслом "Сила нескорених".

4. Вставте необхідне дієслово.

1. Мешканці столиці Візантії у гарячій молитві до Богородиці ... з проханням про порятунок. 2. Церкву українських козаків було ... Діві Марії. 3. В українських селах і до сьогодні ... давньої народної традиції справляти

весілля після Покрови. 4. Українські воїни силу ... нескорених. 5. Президент країни ... цей день державним святом.

Слова для довідок: присвятити, встановити, дотримуватись, продемонструвати, звернутись.

5. Складіть словосполучення з даних слів.

відбувалися ... (вибори)

побачити ... (ці люди)

вшанування ... (мужність і героїзм)

стати ... (всенародне свято)

день ... (українське козацтво)

вибори ... (новий отаман)

II. Питання і завдання

1. Чому 14 жовтня в Україні потрібне свято?
2. У якому році День захисника України встановлено державним святом?
3. Яке найголовніше свято запорозьких козаків?
4. Яка прикмета існує в День Покрова Пресвятої Богородиці?
5. Коли в Україні почали відзначати День українського козацтва?

СВЯТО МИКОЛАЯ

студень – frost
приказка – proverb
господар – lord
пиво – beer
хутряний – fur
кожух – sheepfur coat
борода – beard
заздалегідь – beforehand
чортеня – imp
гостинець – gift
гніввити – to make smb. angry
заступник – defender
запевняти – to assure
намагатися – to try
переконувати – to persuade, to convince
торбина – bag
переодягатися – to change cloth
молитися – to pray
скоїти – to committe
проганяти – to make smb. leave
честь – honour
легенда – legend
прообраз – prototype
перелічувати – to enumerate
дарувальник – donor

«Прийшов грудень – приніс студень» – цією приказкою зустрічали перший місяць зими. Чи тільки холод він приносив? Звичайно, ні! Грудень

розпочинав зимові свята. Дев'ятнадцятого грудня ввечері святкували Миколая.

Це – веселе народне свято. Колись господарі варили пиво, запрошували гостей, пили, гуляли, веселилися. А наступного дня один з чоловіків мав грати роль Святого Миколая. Бути Святим Миколаєм випадала честь найстаршому з родини. Він переодягався в кожух, хутрянну шапку, одягав довгу бороду, брав торбину і ходив по селу. За ним бігло маленьке чортеня. Коли Святий Миколай

давав дитині дарунок, чортеня переконувало Миколая, що цей малюк гостинця не заслужив, бо скоїв поганий вчинок. А дідусь Миколай запевняв, що малий вже давно виправився й перелічував усе хороше, що зробила дитина і проганяв чортеня геть. Тому діти дуже любили діда Миколая, який усе знає, і намагалися не гнівити його.

Вважалося, що Святий Миколай – заступник усіх дітей і тварин. Ще він допомагав усім, хто потрапив у біду. Йому молилися та розповідали про нього легенди.

Святий Миколай – відомий у православній церкві як Миколай Чудотворець, один з найбільш шанованих християнських святих і знаний особливо як таємничий дарувальник.

Православні християни його пам'ятають та шанують як історичну особу та великого святого, а в інших країнах світу цей святий став прообразом міфічної фігури Санта Клауса. Святий Миколай також відомий під іменами: Міколай, Міклаш, Йолупукі, Сейнт Ніколаус, Сантаклос, Фадер Крісмас, Пер Ноель, Сінтер Клаас.

I. Дайте відповіді на запитання

1. Якою приказкою зустрічали перший місяць зими? Як він називається?
2. Що святкували 19 грудня?
3. Кому випадала честь бути Святим Миколаєм?
4. Як ця людина вдягалася?
7. Хто біг за Миколаєм?
8. Що робило чортеня?
9. Чи слухав його Святий Миколай?
10. Кому ще допомагав Святий Миколай?

II. Вправи

1. Знайдіть у тексті дані словосполучення. Складіть з ними свої речення.

зимові свята

найстарший з родини

хутряна шапка

поганий вчинок

маленьке чортеня

2. Закінчіть фрази:

1. Прийшов грудень – ...
2. Грудень розпочинав ...
3. Бути Святим Миколаєм випадала честь ...
4. За Миколаєм бігло ...
5. Вважалося, що Святий Миколай – ...
6. Йому молилися та розповідали ...

Словосполучення для довідок: приніс студень, про нього легенди, зимові свята, найстаршому з родини, заступник усіх дітей і тварин, маленьке чортеня.

3. Напишіть, від яких слів утворені подані прикметники:

зимовий

народний

хутряний

холодний

міфічний

шанований

Навчальне видання

ПАРАМОНОВА Валерія Юріївна, СЕДОЙКІНА Тетяна Миколаївна,
КРИВОЛАПОВА Олена Володимирівна

СВЯТА УКРАЇНИ

Навчальний посібник для іноземних студентів

Українською мовою

Роботу до видання рекомендувала Снігурова Т.О.

В авторській редакції

План 2019 р. поз.39

Підп. до друку Формат 60х90 1/8. Папір офсет. Гарнітура Times New Roman. Ум. друк.
арк. Обл.-вид. арк. 1,2. Наклад 100 прим. Зам. № Ціна договірна.

Видавничий центр НТУ "ХПІ", 61002, Харків, вул. Кирпичова, 2.
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 3657 від 24.12.2009 р.

Надруковано в друкарні ТОВ "Форт"
на цифровому лазерному видавничому комплексі XEROX DocuTech 6135
Свідоцтво про державну реєстрацію А01 № 432705 від 3.08.2009 р.
61057, м. Харків, пров. Театральний, 11/13. Тел.: 715-66-77

